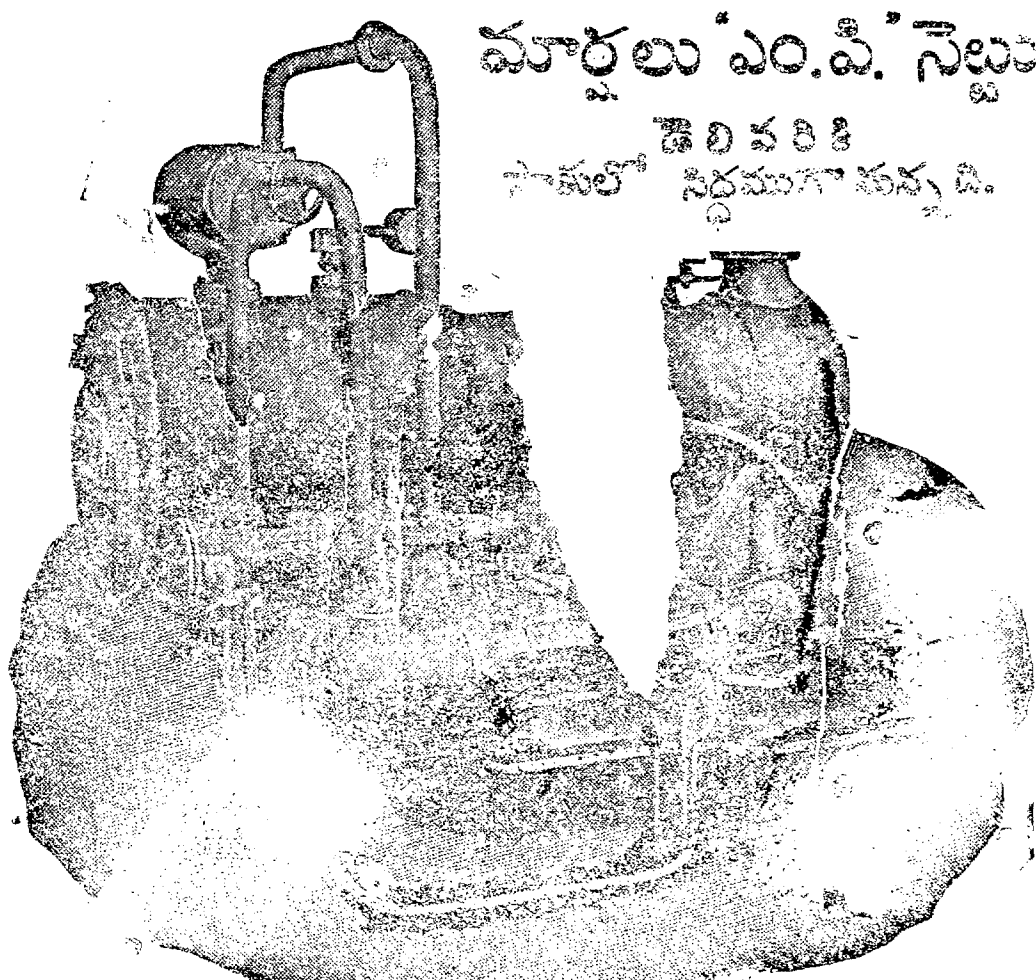

310214 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 5. } జెన్న పట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 2 తేది బుధవారము } No. 175.
సంపుటము. ౮ } చుక్కతి నామ సంవత్సర శాస్త్రీక మాస శుద్ధ తృతీయ 3. } సంచిక. ౧౭౫

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

జేరి వరికి
గొనుటో సిద్ధముగా నున్నది.

కాయలెత్తు, ఎంజను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైరింగు
మొదలగువాటిలో పయిక ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు
లొంగి వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంఘకొనవలెను. 1806

మార్వలు గున్న టీ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కాశీ, బీచ్, మదరాసు. నెం. 9. సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమన నయమగును.
సుబధ నెం 0-10-0 అనాలా

మోహినిలైలము

సీసా 1-5 0-12-0.

తామరలైలము

దబ్బి 1-5 0-5-0

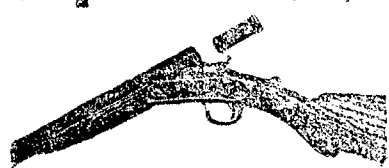
వండ్ల పొడి

దబ్బి 1-5 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

బరిహాళములో లా తుపాకీ ముచ్చెట్టును కంపెనీవారిచే
జేయబడ్డది. (30:8)

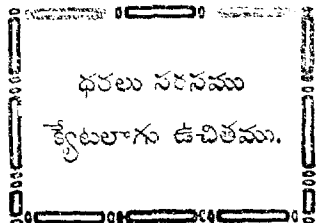

౧౨ నెంబరు.

శాశము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.

యంకో. వి. రామానుజం శెట్టి అంకు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

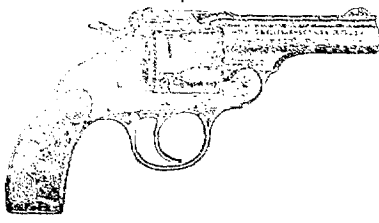
క్లౌసని.

ధరలు సరసము
శ్రేయాలగు ఉచితము.

చిన్నవి. కేబుల్ నెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

[స్థాపితము ౧౮౬3 సం.

అరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

(వాసిన రహిత) ఖచ్చితము కూడను అనేకమైన ఇచ్చుటే మాకు
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" వంశదము.

త్వరపడుడు!

వైద్యశాస్త్రి, మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అరంగిగూడ యావళాళము, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇకను శస్త్రమక్కరలేదు.

(8188)

శ్రీ దక్షిణవల్లూరు, ఉయ్యూరు (యస్టేట్) పంపానాథి పతులచే పోషించబడుచున్న నేటిపు డాక్టరు అబ్దుల్ ఆజీజు సాహెబుచే నుపసిద్ధముగా తయారుచేయబడి అనేకయోగ్య తాపత్రములు దడవిన మందుల వివరము:-

1. సిల్వరు పువ్వువరు— ఇది రాచపుండ్లు, మేనా రణములు, కుఖరంబంధమైన రణములు, తుపాకిదెబ్బలు మాన్పును. శరీరములో చిక్కుకున్న తుపాకిగుండ్లు, గాఢ ముక్కులు, యినుపముక్కులు వగైరాలు ఆపరేషనులేకనే బయటికి తీయటకు పనికివచ్చును. కత్తిపోట్లు వగైరాలున్నా, గోరునుట్లు, తామర, కంబుపుకెడ్డు, గజ్జి, కర్పాజీ, మదమ నూలువగైరాలు ఆమోఘముగా పడుతును. యావత్తు దీవ జంతువులకు గాయములకు, జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి రు 5-0-0.

ఒక కేసుకు పావుతులంమందు సరిపోవును.

2. సిల్వరు లోషను— ఇది నోటిపూత, కాలిన పుండ్లు, రక్తనాళములనుండి కారుచున్న రక్తము నాపుటకు పుష్కలమైనది. గోరీయాను మాపుటలో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకవలన మీకే తెలియగలదు.

వెల 1 అవున్న బుడ్డి రు 1-0-0.

3. హముకాటుకుమందు— బుడ్డి 1-కి రు 1.

4. కాబియాత్ సులేమాని— ఇది యువాని శాస్త్రము ప్రకారముగా తయారుచేయబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు, నీరుకారుట, దురద, కండ్లకలక, యెండ చూడలే తుండుట మొదలైన యావత్తు కండ్ల జబ్బులకు వ్యభిచారియము.

బుడ్డి 1-కి వెల రు 0-8-0.

5. కలరామాత్రలు— i. మాత్రలు 25 గల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0. ii. రేఖాచీఫరాకు అవున్న సీసా రు 0-8-0. ఇది కలరావగైరా యావత్తు విరోచనములు, వాంతులు వగైరాలకు ఆమోఘముగా పనిచేయును.

6. పార్వపురొప్పి వగైరా యావత్తు నొప్పు లకు మందు— వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0.

వై సుదహరించిన మందు లన్నియు బర్మా, వై నాదేశి ముల డాక్టరు పుంగీ అను ఒక మహామహానిలన కనిపెట్ట బడినవి.

ఇంకను వివరములు గోరువారు యీక్రింది చిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వై సుదహరించిన మందులు పుష్కలమై గించువిధము, అనుపానములు మందు పంపునపుడు తెలుప బడును.

Abdul Aziz Sahib,
Native Doctor
South Vallur and Vuyyur Estates
Thota-Vallur, Kistna District

నమకము (1842)
బంగారు, వెండిరత్న
ముల నగలును ఇతరవస్తువులను
వాడను యిచ్చిన పుచ్చుకొని
వైకను ఇవ్వబడును
ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి
గురు సామి శెట్టి కంపెనీ
25, వై నాబాదురోడ్, మదరాసు.
నగలు కాణ్యముగాను భూచీరోడ్ నరిమైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచబడును. తయారున
లేనివాటిని అతిక్లిష్టముగా ఆర్జునమేరకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్జున యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్నవారి కులన మా నచ్చుకము తెలిసికోవచ్చును.

వనోపదివరస్పర్శ

రక్తహీనతన రక్తముయొక్క పరిమితతన పోగొట్టు
టయందు కేరెన్సిక గాంచినది. ధర 1-1-0
ఇండియా సిలోకానుడు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
పురితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్.
నెం 144 ఫనసవాడీ. బొంబాయి.

స్వరాజ్యగ్రంథములు

(1) స్వరాజ్యగీతములు

జనసామాన్యమున కింపుగ నుండునట్లు వ్రాయబడినది.
0—8—0

(2) స్వరాజ్యచక్రము

(శ్రీమతి సరళాదేవి చౌదురాణిగారి యువస్వాసము నుండి అనువాదితము) నిర్మల మగు శైలి 12 ప్రతులు,
రు 1—0—0

(3) హైందవస్వరాజ్యము

(మహాత్మాగాంధీ విరచితము) స్వచ్ఛమగు వాడుక తెలుగున భావగంభీరమునకుంతయు చెడకుండ తర్జుమాచేయబడినది,
0—10—0

(4) స్వరాజ్యమేళరణ్యము

(సి.యస్. ఆంధ్రూసుగారి ఆమూల్యవ్యాసములు తెనిగించ బడినవి) ఇందలి పదములు ములుకులుగాని పలుకులు గావు.
0—8—0

(5) సహాయనిరాకరణతత్వము

0—4—0

ఇండియా ఏజెంసీ పీస్,
ట్రస్టీకేసు, మదరాసు.

భృంగామలకతైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగామలకతైలము:- శరీర్ముకు మర్దనచేసినను, ముక్కులో ప్రతిదినమును నక్యముచేసినను, శోరోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలకతైలము:- తలకు పట్టించిన కంటి రోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలకతైలము:- అపస్తాంబోగమును ఉత్పాద రోగమును, కపటోగములను బోగొట్టును.

భృంగామలకతైలము:- తలవెండ్రుకలను తుమ్మె దలుకలె నల్లగాచేయును.

4 బౌన్సుల సీసా వెల రు 1
1 పాను ,, ,, 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాల్స్ రోడ్,

మాంటు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

“గొప్పమార్పు”

ఆయుధశాసనమందు యిటీవల చేయబడిన మార్పు ప్రకారము ప్రతిమనుజుడును తై నెన్ను లేకయే సాధారణ మయిన కత్తులు స్వరక్షకార్థము ఉంచుకొనవచ్చును. అట్టి కత్తి చేతికత్తియందు ఇముడ్చబడి బహు అందముగాను చేతికే తేలిక గాను ఉండునట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడి స్వదేశ “కత్తి కట్టలు” అను పేర విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూచినయెడల దాని ప్రయోజనము మీకే తెలియగలదు. కావలసినవారు:

ఈ క్రింది చిరునామాదారునకు వ్రాసిన దొరకగలవు.

కొలదిమాత్రమే గలవు గనుక త్వరపడి వ్రాయుము. పెద్దకత్తి కట్ట 1-కి రు 6-8-0; చిన్నకత్తి కట్ట 1-కి 5-8-0 డబబు కట్టలు కొనువారికి ఒక కట్ట ఉచితముగా నీయబడును. వలయువారు ఆర్డరుతోనూ ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు గా పంపవలెను.

పోస్టేజీ వగయిరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును. మాతం శెట్టి కృష్ణారావు,

బెజవాడ.

(8079)

Vani Press, Bezvada.

(3077) తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, దేవనాగరి, అరవములో అచ్చు క ను లు, బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, ఎంగ్రేవింగు రమ్యముగ సరసమైన ధరలకు చేయబడును.

కవర్లు, కార్డులు, కాగితములు చవుకగా దొరకును. ఒకసారి వరీక్షించి చూడండి.

వాణీ ప్రెస్, బెజవాడ.

స్వదేశ మాననిరిత వస్తువులు.

గట్టి వని! వెల సరసము!!

ప్రకృతమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్దనైజల మడతచాకులు, పేనా కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడుచున్న అన్నినైజల యిత్తడి కప్పతాళములు, ఇనువకప్పతాళములు, మేలయిన ముంగలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పతాళ ములు, మంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయ బడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారు గడుచున్నది. (3081)

ధరభాన్యులు కుప్పిన ధరలు తెలుపబడును.

వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నీయబడును.

తండ్రి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో., “ఇండస్ట్రీసు” కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్సు etc. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

మిక్కిలి పుష్కలమగు యిండియా జేతమునందు మెదడునకు మూల గలుగుట కునుమాండ్యము చక్కబడుటకు వ్యాకృత హెచ్చుటకును తలవెండ్రుకల పరిరక్షణ ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిష్ఠియను ప్రతిఫలమును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టర్డ్)

తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తిని తలమానేయందు కలవు. మందును పోగొట్టును. శోభనములకు కట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. కని మెండ గుటువలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును. కామినియా ఆయిల్ తలమానే అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలంకను పురుషు లకును, వెట్కుమందికి మహావకారముమొనరిం చినది. నేడు దీని నుపయోగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 బి. పి. చార్జీ 0-5-0 అణాలు.

మాడుబుడ్డు 2-10-0 బి. పి. చార్జీ రు 0-12-0 అణాలు.

బి. పి. మణియార్దర కమీషన్సు రు 0-2-0 ప్రత్యేకము.

సోల్ ఏజెంట్లు. ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100.

155 బామ్మవనీడు, బొంబాయి.

మృత్యువరకము !!

బొంబాయి }
 22-8-20 }

శ్రీ. జాన్ ఫన్,
 కేరళ పబ్లిక డిఫెన్స్ అథారిటీ

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ నవంబరునెల 2-వ తేది

బుధవారము

కరాచీ విచారణ

కరాచీలో జరిగెడి విచారణలో నిన్నటిదినము

తీర్పు జెప్పిరి. ఆలీసోదరులపైనను, మాలానా హసేనుఆలీ, డాక్టరు కిన్హూ, పీర్ గులాం మజిద్, మాల్వీ ససార్ అహమ్మద్, గార్లపైనను ఇండియను పీసలుకోడ్లు 505 శెక్కునుక్రిందను, మహమ్మదాల్ గారిపై 505 శెక్కునుతోబాటు 117 శెక్కునుక్రిందను రెండువత్సరముల కఠినపు ఖయిదు శిక్షను విధించిరి. శారదాపీఠస్థులను జగద్గురు శంకరాచార్యులు సగు భారతి కృష్ణతీర్థులను నిర్దోషులని వదలివైచిరి. శిక్షితులను పీసలకోడ్లు 120, 131 శెక్కులలోని కుట్రనేరముక్రింద విచారించిరిగాని, ఆ నేరము ఋజువుకాలేదని తీర్పు జెప్పిరి. కరాచీలో జరిగిన కిలాఫాత్ తీర్మానముకొరకు, కిలాఫాత్ నాయకులు శిక్షితు లయిరి, గ్రహింపవచ్చును. ఈ తీర్మానము, కేవల మతసంబంధ మయినది. ఉస్మాం మతవిధిని నిరూపించుచున్నది. మహమ్మదీయ మతస్థులు పలువు రాసభకు విచ్చేసి, ఈ తీర్మానము నామోదించిరి. మహమ్మదాల్ ప్రభృతుల అరెస్టునకు బిమ్మట, దేశమునం దన్ని ప్రాంతములలో కరాచీ తీర్మానము ఆమోదించబడుచున్నది. వేనకువే లీ తీర్మానముపై సంఠికముల జేయుచున్నారు. కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీవారి తీర్మానము నామోదించి, తీర్మానమును దేశము ఆమోదించవలె నని కోరినది. కరాచీ తీర్మానము పీసలకోడ్లుక్రింద నేరమయినచో, భారతీయులలో ననేకులు నేరము గావించి రని తలంపవలసి వచ్చును. దేశమంతయు నేరము గావించె నని ఎంచుట అసభ్యముగ దోషకమానదు. ప్రజాభిప్రాయము ఈతీరున వ్యక్తమైనపుడు, కేసు సెషన్సుకోర్టుకు రాకముందు కరాచీ విచారణను మానివైచి, కిలాఫాత్ నాయకులను వదలివైచుట సమంజసముగ నుండెడిది. అందుకుమారుగ, విచారణను పట్టుదలతో జరిగించిరి. 117 శెక్కునుక్రింద సిపాయిలను తిరుగడియుటకును, 505 శెక్కునుక్రింద వారిని తమ విద్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చుకుండ ప్రోద్బలము చేయుటకును, క్రయత్నించుటల, శిక్షలను విధించిరి.

కుట్రనేరముక్రిందకు వీరిని దీసికొనివచ్చుటకు జేసిన క్రయత్నములు విఫలము లయ్యెను. ఈ నేరము స్థాపిత మయినచో ద్వీపాంతరవాసశిక్షకు తక్కువశిక్షను విధించుటకు వలదువడెడిదిగాదు. కిలాఫాత్ నాయకులలో ప్రధానులగువారికి రెండు వత్సరములవరకు స్వాతంత్ర్యనిరోధము గలిగినది. వారు కిలాఫాత్, స్వరాజ్యందోళనములయందు పాల్గొనుట కికముందు వీలుండదు. అందువలన సియ్యద్ నవాబులకు బలముతగ్గునా? తగ్గుటకుమారుగ, నది మరింత హెచ్చగునని ప్రస్తుతపరిస్థితులు దెలుపుచున్నవి. శిక్షలబొందినవారికి, అధైర్యము లేదు. తమస్థానము నితరు లాక్రమించి, ఈయ్యద్యమములను కొనసాగించెదరనునిందువిశ్వాసముతో కరాగృహములకు జనిరి. తమ శిక్ష ముగియులోపల స్వరాజ్యము సిద్ధించు నని, మహమ్మదాల్ గారు

న్యాయాధిపతితో బలికెను. మహమ్మదీయ లీశిక్షల మూలమున, తమ సంకల్పమును మానుకొనరు. ప్రాసిక్యూషనులవలనను, శిక్షలవలనను, అందుకు బూనెడివారికి లాభ ముండవలయును. వీనిమూలమున, ప్రయోజనము లేకబోగా, దేశమున అశాంతి ఇంకను హెచ్చుచుండ, నిర్బంధములను విధించిన ఫలమేమి గలదు? మూలకారణమును తొలగింకకుండ, బాహ్యచిహ్నములను రూపుమాపబ్రయత్నించుటవలన ప్రయోజన మేముండును? మహమ్మదీయులు తమమతవిశ్వాసమునకు భంగము కలిగెనని ఉద్బోషించుచుండునపుడు, వారికోర్కెల కనుగుణముగ తుర్కీ సమస్యను పరిష్కరించి యుండవలసివది. లేనిచో, తమ మతవిశ్వాసములను మహమ్మదీయులు కాపాడుకొనుటకు తగిన యధికారమును వారికి ప్రసాదించి యుండవలసివది. ఆయధికారము స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని గలుగదు. హిందూదేశ మనుభవించుచున్న సర్వవ్యాధులకును స్వరాజ్యమే మూలావధమైయుండగ, దానిని ప్రసాదించినచో ప్రజేచ్ఛ నెరవేరును. దేశమున సంతృప్తి పొడమును. స్వరాజ్యమును హిందువులును, మహమ్మదీయులును, జాతీయవాదులును, మితవాదులును, ఈతీస జాతిమత వివక్షతలేక జనసామాన్యమంతయు గోరుచున్నది.

ఈ కోర్కెను వెంటనే సఫలపరచి, దేశమును సంతృప్తి కరుచుటకు మారుగ, నిర్బంధములకు గడంగి దేశమునందు అశాంతిని వెంచుట పాడియగునా? మహమ్మదాల్ ప్రభృతులు సాక్ష్య విచారణలో పాల్గొనలేదు. కాని, వారిచ్చిన స్టేటు మెంటులలోను, జ్యూరులకు దెలిపిన సంగతులలోను, తమపై నారోపింపబడిన నేరమున కాధారము లేదని వ్యక్తపరచిరి. బాంబాయి క్రానికల్ పత్రికలో ప్రచురింపబడిన వృత్తాంతము ప్రకారము, మత ధర్మమును మాత్రమే తాము ప్రతిపాదించితిమని మహమ్మదాల్ గారు తేటపరిచిరి. విక్టోరియా రాజ్య ప్రకటనము, మత స్వాతంత్ర్యము సంగీకరించినపుడు, మహమ్మదీయులు కురాను నేల యనుపరిపఘాడదని, వీరడిగిరి. కురాను శాస్త్రప్రతిపాదిత మగు ధర్మమును తాము తేటపరుచునపుడు, అయ్యది పీసలుకోడ్లు శెక్కులక్రింద నేరము గానేరదని, వీరు నివేదించిరి. భగవత్పేవను ముందుగ నాచరింపవలెను. భగవానుని యాజ్ఞను ముందుగ నెరవేర్చవలెను. ఇట్టి ధర్మమును తాము బోధించుచున్నపుడు, తమను శిక్షకు పాత్రుల గావించుట అక్రమ మని, మహమ్మదాల్ గారు దెలిపిరి. మహమ్మదాల్ గారు తమ కాధారముగ కురానువాక్యముల నుదహరించిరి. మతరక్షణకు సంబంధించిన సందర్భములలో, మహమ్మదీయులు మహమ్మదీయులతో పోరాడవచ్చునని, ఆలీగారంగీకరించిరి. సరిహద్దులలో పోరాట మున్నపుడేమి, దేశములో తిరుగుబాటు జరిగినపుడేమి, మహమ్మదీయనైకులు పోరాడవచ్చుననియు, మతనియమమునకు భంగకరముగ మాత్రము పోరాడజనదనియు, వీరు నుడివిరి. కురాను మతగ్రంథము ననుసరించి, మహమ్మదీయుల ధర్మ మేమియో మాత్రమే తాము నూచించితిమని, మహమ్మదాల్ గారు జ్యూరులకు దెలిపిరి.

ప్రసంగాంతమున వారు జ్యూరులకు దెలిపిన విషయములు, భావగర్భితములుగ నున్నవి. ప్రపంచచారిత్రమున తమవిశ్వాసములకొర కెందరు బాధల ననుభవించిరో, సత్యముకొరకు ఎంతటి కష్టముల పాలయిరో జూపుటకు నిదర్శనముల గనుజలయ్యు, భగవద్ధర్మము నాచరించుటలో

తాము సార్వభౌమునివట్ల రాజద్రోహమునగాని, వారియెడల కగునగాని చూపుట లేదని, మహమ్మదాల్ గారు హెచ్చరించిరి. మతవిషయములకు భౌతిక శాసనములను వర్తింపజేయవీలులేదని, మిగిలిన నిందితులుగూడ జరికిరి. చార్జెస్టరహిత మగు సహాయనిరాకరణోద్యమమును తా మవలంబించి, అహింసావ్రతమును కొనసాగించు చున్నటుల వారు నుడివిరి. పోకత్ ఆలీగారు తమప్రసంగమున దెలిపినసంగతులలో, అహింసావ్రతమును తా మవలంబించుటకు, హిందూదేశమును మరియొక ఇర్లండుదేశముగ మార్చు నుద్దేశించుకుండుటయే కారణ మనియు, స్వరాజ్యమును సామ్యపద్ధతులతో తాము సంపాదించ నెంచితిమనియు, తోడి మతస్థు లీమార్గము నతిక్రమింపకుండ పాలుబడితిమనియు, గాంధీమహాత్మునితో గలసి హిందూ మహమ్మదీయసఖ్యమును నెలకొల్పితిమనియు, ఎట్టి సందిగ్ధస్థితిలోనయినను మహాత్ముడే దేశమును సురక్షితముగ నడిపింపగల డనియు, నూచించిరి. జ్యూరులలో, భారతీయు లొక్కరుమాత్రము గలరు. వారయినను మహమ్మదీయమతస్థులు గారు. ఇట్టిస్థితిలో వారు కిలాఫాత్ నాయకుల దృక్పథమును తిన్నగ గ్రహించెదరనిగాని, వారు దెలిపినసంగతులను సానుభూతితో తిలకించెదరనిగాని తలంప వీలులేదు. ఇందుకు నిదర్శనముగ తాము నిందితుల మతవిశ్వాసములను ఆలోచనకు దేలేదని, జ్యూరుల లంగీకరించిరి. ఇట్టి స్థితిలో, విచారణలో గల లోపములను పరికించుటవలన వృథాశ్రమ యగును

తమ మతవిశ్వాసములకొరకు కిలాఫాత్ నాయకులు అర్పణ జేసిరి. తమకు విధించినశిక్షను వారు సంతోషపూర్వకముగ గైకొనిరి. దేశమీ సందిగ్ధస్థితిలో నెటుల బ్రవర్తింపవలయునో ఢిల్లీ నగరమునందు నాల్గవతేదిన జరిగెడి అఖిలభారతీయ కాంగ్రెసుసంఘమునందు నిరూపింపబడును. దేశము తనవిద్యుక్తధర్మమును నెరవేర్చు ననుటకు సందియము లేదు. ఆవిషయ మటుండ, దండనములను విధించుటతో ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తి జెందెదరా లేక, అశాంతి గల మూలకారణములను తొలగింప యత్నించెదరా యను ప్రశ్న యుదయించుచున్నది. నాయకుల స్వాతంత్ర్యము నరికట్టినను, ప్రజలే యాయుద్యమమును నడుప గలుగుదురు. స్వాతంత్ర్యాశయము ప్రజాసామాన్యమును ఉత్తేజవంతుల గావించుచున్నది. వారు నిరాకరణముతోబాటు నిర్మాణమునకు గూడ గడంగుచున్నారు. తమ యావేక మెగిరిపోకుండ, దానిని నిర్మాణమునందు ప్రవేశ పెట్టుచున్నారు. స్వరాజ్యసాధనిర్మాణమునకు, స్వశక్తి నుపయోగించుచు, ధర్మమార్గము నతిక్రమింపకుండ కృషి నలుపుచున్నారు. నిర్బంధము లధిక మయినను, వారి కార్యోత్సాహ మతిశయించుచున్నది గాని తగ్గిపోవుట లేదు. అందుచే ప్రజల మనోరథ మీడెరక తప్పదు. ఈసంగతిని గుర్తించి ప్రజాశయములను సఫలము గావించుటకు ప్రభుత్వము వారు వెంటనే నేల పూనుకొనకూడదు? నిర్బంధ విధానము నేల యంతరింపజేయకూడదు? ఇర్లండు, ఈజిప్టుదేశ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు జూపెడి యాతురభావమును, హిందూదేశ సమస్యపరిష్కారముకల్ల ఆంగ్లదేశ మేల గనుపరుపకూడదు? ఆంగ్లదేశము ఇష్టపడినచో యిక్కార్యమును సులభముగ కొనసాగింపవచ్చును.

కిలాఫాత్ సమస్యను ఆంగ్లదేశము పరిష్కరింపనెంచిన, కాల మిపుడెంత ననుకూలముగ నున్నదో కనుగొనవచ్చును. తుర్కీకి న్యాయము సలుగు

వలయునని, మహమ్మదీయ ప్రపంచము గాఢముగ వాంఛించు చున్నదనట తేటతెల్లము. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందున్న మహమ్మదీయుల సంఖ్య, మరియొకచోట లేనందున, కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరించుటకు ఆంగ్ల దేశ బాధ్యత మిగుల సధిక మని గ్రహించవలెను. తుర్కీని నిర్లక్ష్యపెట్టినంతటి దుస్థితిలో, నాదేశ మిప్పుడు లేదు. కెమెలిస్టుల ప్రయత్నములవలన, ఆంగ్లోరాష్ట్రభుత్వము తురుష్కజాతీయ శారవమును నిలువబెట్టుచున్నది. తురుష్కులు మరల తమకాళ్ళపై నిలువగలిగిరి. గ్రీసుదేశము ఆతుర్కీపై సన్ధ్యాయముగ దాడివెడలినను, క్రైస్తవజాతులు గ్రీసునకు ఎంతటిప్రోద్బల మొసగినను, తురుష్కుల హస్తములలో గ్రీకులు దెబ్బతినిరి. గ్రీకులవిజృంభణ మడగిపోయెను. గ్రీసుమంత్రి యగు శానరిసుగారు ప్రాన్సు ప్రభుత్వమునకు వచ్చి అక్కడనుండి ఇంగ్లండునకు వెడలిరి. ప్రాన్సుదేశము వీరికి ప్రోత్సాహమిచ్చినట్లు గనపించదు. ఆంగ్ల దేశముమాత్రము ప్రోత్సాహ మొసగునా? తుర్కీదేశపు బలమును గుర్తించి ఆర్మీనియా, ప్రాన్సు, జర్మనీ, అజర్ బజజారికల్లిక్కులు, వర్మీయా, రుష్యా, ఆఫ్ఘనిస్తాను మొదలగుదేశములు తుర్కీతో సంధిజేసికొనుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో తుర్కీరాజ్యములను తుర్కీ కిప్పించి మహమ్మదీయులను సంతృప్తిపరచుట కాంగ్ల దేశమున కెంతయుభి కార్యమో యోచించవచ్చును. స్వరాజ్యాశయము విషయమైరీడింగు ప్రభువు ఎంతటి వారవనయినను చూపుట కిప్పుడు వీలు గలదు. అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యము నొసగుట యవసరమని రీడింగుప్రభువు చెప్పినచో లాయడుజార్జ్ ప్రభుత్వమువారడ్డుపెట్టరని, తెలుగు బడెను. అట్టి తరి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి రీడింగు ప్రభువుగా లేల పూనుకొనగూడదు? స్వరాజ్య భావము దేశమునందెంతదృఢముగ నాటుకొని యున్నదో స్పష్టమగుచుండ రీడింగుప్రభువుగారింకను తడవుజేయుట భావ్యమగునా?

ఇంతటి యనుకూలసమయమును జారవిడచి, దేశభక్తులను నిర్బంధమున నుంచుటమూలమున కార్యసిద్ధి గలుగు నని తలచుట అసభ్యము. దేశ నాయకులకు కష్టములు వాటిల్లినకొలదియు, ప్రజల సంకల్పము బల మగుచుండును. వారి కార్యదీక్ష పెరుగుచుండును. స్వరాజ్య మీ వత్సరములోవలసిద్ధించు నని గాంధీమహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. ఇందుకొరకు తన శక్తినంతను భార బోయుచున్నాడు. భారతీయు లీ తరుణమున మహాత్ముని విశ్వాసమును సార్థకపరచుటకు ధర్మ వధము సత్క్రిమింపక నిరంతరకృషి సలిపి, గడుపులోవల స్వరాజ్యమును సంపాదించి, దేశమాత ఋణము దీర్చి ధన్యు లగుదురు గాక!

ఆంధ్ర దేశము: మధ్యపాననిషేధము.

మధ్యపాన నిషేధోద్యమ మాంధ్రదేశమున విశేషముగ వ్యాపించి, ప్రజల పరిశుద్ధజీవనమునకు తోడ్పడుచున్న దనటకు సందియములేదు. నిరాకరణోద్యమము ప్రజలలో జనింపజేసిన పవిత్రాశయముల కిది యొక నిదర్శనము. ఆంధ్రదేశమునుండి చేపూరెడి మధ్యపురాబడిలో విశేషపు తగ్గుదల గలదు. శాసనాధారము లేకనే ప్రజలు స్వప్రయత్నములవలన నెంతటికార్యము నయినను సాధింపగలరనట కిది యొకనిదర్శనము. ప్రజలలో జాతీయోద్యమము వ్యాపించి, వారిని సత్కార్యదీక్షులను గావించుచున్నదని, ఇందుమూలమున గ్రహించవచ్చును. ఆంధ్రదేశమునందెల్ల నెల్లారు

మండలము మధ్యపాననిషేధోద్యమమును జయప్రదముగ కొనసాగించి, పేర్వడనెను. ఈయద్యమమునందు ప్రాముఖ్యము వహించి పాటుబడుచున్న చతుర్వేదుల రాఘవయ్యగారిని, పాతూరు సుబ్రామయ్యగారిని ప్రాసిక్యూట్ చేసి, వదులైదు రూపాయిల జరిమానాను, లేనియెడల రెండువారముల విడిఖయిదాను విధించిరినియు, సహాయనిరాకరణావలంబు లగుటచే ఇరువురును, కారాగృహ వాసమునకే బోవ సమ్మతించిరినియు, తంతివార్త యొకటిదెలుపుచున్నది. ఇం దాశ్చర్య మేమియు లేదు. ఆంధ్రదేశమునందు పలుభాగములనుండి నిర్బంధివార్త లరుదెంచుచున్నవి. తాడికత్రినుండి యిట్టివార్త చేరినది. ఈనిర్బంధములు నిరాకరణోద్యమ బలమునకే సూచనలని గ్రహించవచ్చును. దేశముత్వరలో గమ్యస్థానము చేరు ననుటకు, ప్రజల దృఢ సంకల్పము నిదర్శనముగనున్నది.

ఫిజీదీవులు: భారతదేశకార్మికులు

ఫిజీదీవులలో భారతదేశ కార్మికుల స్థితిని గూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిన సంఘమునందు, గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు పనిజేయుటకు వీలులేకుండుటచే, వారిస్థానమున వేంకటపతిరాజుగారిని పనిజేయవలయునని ఇండియాప్రభుత్వము వారు గోరగ వారంతుల కంగీకరించిరినియు, డిశంబరు మొదటివారములో వారు బయలుదేరి ఫిజీదీవులకు వెడలెదరినియు, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సుపత్రిక దెలుపుచున్నది.

మావలాల విగ్గవము

జిల్లామేజ్ స్ట్రీటుప్రకటనము

31వ తేదీనీతి:—బర్మానే ఉలిచూపునది రెండవక్కులను పోరునలుపుచు ఎడవన్నానుండి ఆరెకోడు చేరిరి. దక్షిణపుగట్టన అడవిదట్టముగనున్నది. మావలాల కడవకు నెదిరించుచునే యుండిరి. సేనలో నొకడు చనిపోయెను. పదుగురికిగాయములులేగెను. మావలాలలో చాలమందిహతులై ఆరెకోడులో విశ్రాంతిగ్రహమును పోలీసు స్టేషను మావలాలగులపెట్టెరి మరియొకసేన తిహూవద్ద గురిని హతమచేసి 21 మందిని పట్టుకొనెను. పంజికాడు మలటూరులవద్దశత్రువు తెదిరించలేదు. చేతువయూవద్ద మావలా లింక నెదిరించుచున్నాడు.

ఆంధ్రవిద్యార్థి:—ఆంధ్రవిద్యార్థియనెడు మావపత్రిక 2వ సంచిక మాకుచేరినది. ప్రాచీనతీచీ విద్యాతత్వమును గూర్చి ప్రధానవ్యాసమును, శ్రీయత గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారి, 'కమ్మలకు పితమును' సారస్వత సంబంధముగ, వ్యాసమును ఈపత్రికయందుగలవు. వ్యాసములు విద్యార్థులకేగాక తదితరులకుగూడ పఠనయోగ్యములుగ నొప్పొచ్చును.

పుస్తీపుట్ జాన్సక్ గారు.

తెలుగువారు, నవంబరు, 1:—ఈ సగరమందలి మితపానమహాసంఘమువారు యవజక్రైస్తవ సంఘాలయ మందు జాన్సక్ గారికి స్వాగతమిచ్చిరి. ప్రపంచోద్ధరణకు జాన్సక్ గారు పాటుబడుటను వారుస్తుతించిరి. మధ్యపాన నిషేధోద్యమనాయకుడుప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. ఈ దినమురాత్రి ఆతడు ఈకోడు బయలుదేరకముందు దేశరక్షక నైనిక కాలయందతడుపర్యసించెను.

నెల్లూరు మండలాయుక్తవయూనానీ ప్రభుసమేత్యక బౌషధాది ప్రదర్శనములు నవంబరు 12, 13, 14 తేదీలలో నెల్లూరుజిల్లాకోవూరులోజరుగును. వైద్యవైద్యాభిమాన సోదరులెల్లరు విచ్చేయప్రాధీతులు:— వి. సుబ్బరామవైద్య.

సత్సెనపల్లిలో 30 వ తేదీనీ దీపావళినాడు దిడుగు నరసింహం, గాల్లపాటి హనుమంతరావు, భృగుబండ గోపాలకృష్ణయ్యగారలు విదేశవస్త్ర బహిష్కారము, స్వదేశవస్త్రనిర్మాణములగూర్చి యువవ్యసించిరినియు, విదేశవస్త్రదహనము గావించబడె ననియు నొక విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

విదేశవార్తలు

విద్రాండు స్థితి

కామన్న సభాచర్య

కామన్న సభలో చర్య ప్రారంభించక పూర్వము సాంఘికవాదులు కొందఱు, విద్రాండు దక్షిణ భాగములో సంధిసమయమున, లాయలిస్టుల ఆస్తితోపిడి గూర్చి ప్రశ్నించిరి. చేంబల్లేగారు అట్టిసంగతులన్ని సినీను ప్రతినిధులే చర్చించెదరని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. విద్రాండునుండి వెళ్లకున్నచో చంపెడమని బెదిరించినట్లుగా సంధిసాక్షినుండియు వార్తలు విసబడుటలేదు. ప్రభుత్వము దక్షిణవిద్రాండులో లాయలిస్టులకు తగినరక్షణ ముజేయుచున్నాడు.

యూనియనిస్టుతీర్మాన చర్యసమయమున జనము పూర్తిగా వచ్చిరి. లాయడుజార్జ్ గారు సభకురాగానే కొయలివనిస్టులు సంతోషధ్వనుల గావించి సత్కరించిరి.

ప్రప్రభుత్వమున రాబట్ట సెనిసిభువు ప్రభుత్వమువారు 3 సం॥ ములకుండి జేయుచున్న పరిపాలన విధానమునకు వగచుచు- సినీసులతో సుత్తరప్రత్యుత్తరములను ఆపివేయగూడదని తెచ్చినసవరణను అధ్యక్షులు త్రోసివేసిరి.

క్రైస్తవగారు యూనియనిస్టుతీర్మానమునపరాదించిరి. అప్పుడు కార్మిక వాదులలో సంతోషధ్వనులు చెలరేగెను. క్రైస్తవగారు ప్రభుత్వము వారింతకాలమునకు చర్య కంగీకరించినందులకై వందనము లర్పించిరి. ఈతీర్మానము నిందనయముగ త్రోసి వేయువలసినది గాక యూనియనిస్టులస్థితి యేమో తెలుసుకొనుటకుని వారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వవార్తలు తెలిచినచో యూనియనిస్టులు మాత్రము అభిప్రాయముల మార్చుకొనరు. (హస్తధ్వనులు)

అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము.

మున్నందు సమావేశ కార్యక్రమములో వ్యవసాయకుల కాలనిర్ణయముగూడ నుండ వలెనని, బ్రిటిషు డచ్చి యిటలీ ప్రభుత్వములవారు కలసి చేసిన తీర్మానమును జెనీవా అంతర్జాతీయకార్మిక సమావేశమువారు రంగీకరించిరి.

ఆఫ్ఘనుయువకులు

ఆఫ్ఘనుయువకులు చాలమంది ప్యారిసుకు విద్యాపూర్తికై వెళ్లుచు మార్సిలీసులో దిగిరి.

యువరాజు ప్రయాణము.

యువరాజుగారి మోడ రిశాను జిబ్రాల్టరునుండి మార్టాకు బయలుదేరెను. జిబ్రాల్టరులో యువరాజుగారు చాలవిసేదముగ కాలమును పుచ్చిరి.

వాషింగ్టను సమావేశము.

శ్రేంచి ప్రతినిధులు 30 వ తేదీనీ వాషింగ్టనుకు బయలుదేరిరి. బ్రయాండుగారిస్థానే న్యాయస్థానసంక్రమితుకు బాండివేగారు ప్రధానమంత్రిగను విదేశాంగమంత్రిగ నుండురు. బ్రయాండుగారు బయలుదేరుటకు ముందు ఒకరితో సంభాషించుచు ఈసమావేశమువలన ప్రపంచములో ఆస్యోన్మయై ప్రపర్యవసని చెప్పిరి.

జపానుప్రతినిధులు బారసు కిమరాగారి నాయకత్వము క్రిందనున్న వర్తకప్రతినిధులును సాక్షాప్రాన్సిస్కోలో 30-వ తేదీన దిగిరి.

కామన్నసభలో గిడ్డను మురేగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు. ప్రభుత్వమువారు విరోపాయుధములకొట్టి వేయుటనుగూర్చి ఆమెరికాప్రభుత్వమువారితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు సల్పుటలేదనియు, వార్తాపత్రికలట్టి మాడ వాషింగ్టనుసభలో ఆర్థిక సమస్యచర్యకు రావని తెలియుచున్నదనియు నిట్టివిషయములు బహిరంగముగ చర్చించుటవలన కష్టములు వచ్చుననియు సర్ రాబర్టు హార్డుగారు చెప్పిరి.

ప్రాంసు తురుష్కు-సంధి

పరాసువారికిని తురుష్కులను జరిగినసంధికి ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. అందు మిత్రమండలికిని తురుష్కులకును సంబంధించిన సమస్య లేమియును లేవు. నైరీషియాసరిహద్దులు యిందువలన ఖండించబడినవి. ఇందువలన బాగ్దాదు రెయిల్వే, జూబాండి, నిస్సీబ్ మధ్యభాగము మించి కంపెనీకి పోయినది. టర్కీ-వారు మూలధనములో సగము నిచ్చినయెడల హాక్కిటు లోయలో ఇనుమువెండిగనుల పృథ్విచేయుటకు శ్రేంచివారికి సౌకర్యము చేయబడెను.

ఉద్వేగమందహాసము

మో॥ క॥ గాంధీ

(యంగు యిండియా)

అసహాయోద్వేగము ప్రపంచదేశములను వృద్ధిచేసి, యేక ముఖమునకు జేర్చునట్టి విద్యయనుటకు సందియము లేదు. అందు నిరూపణము పూర్తికావడము కార్యచరణమునకు వసతిగల్గెనేని, మనకు స్వరాజ్యము వచ్చినదనవచ్చును. దౌర్జన్యవాతావరణములో ప్రపంచదేశములను సన్మార్గమున బెట్టజాలము. మోపగాలు బలవంతపెట్టి కఠినపాద జేయించి తమమతమునకు మార్పు కొనివచ్చారు యేటలు మహమ్మదీయులు కాగో, అట్లే బలవంతము చేరగాని, అదియొక అందమనిగాని నిరాకరణవాదము నవలంబించువారు నిరాకరణవాదులు కానేరరు. వారు చేయుసహాయము లేకపోగా నిరోధము గావించుచుండురు. మనల ననుకరించుట కితరుల నిర్బంధించితిమేని, అధికారవర్ణములోని ఆంగ్లేయులు కొందఱు చేసినదాని కంటె వెక్కువ ద్రోహమును జేసినవారగుదుము. వారిలో కొందఱు యెంతటి తిరుగుబాటువచ్చినను ఆత్మగౌరవమును నిలువొనటకు దెలిసింపుట జేసెదరు. మనము అధికస్వభావములను అటుల చెడరించుచుండు అంతకన్న మీనమైనదై, యధర్మమును జేసినవారగుదుము కామనపోరాటములో బలవంతమను నదియుండనే యుండగూడదు. మనము నలుగురమే యీయోద్వేగము నవలంబించుచుంటిమేని యితరులను మనయుద్వేగములకు మరల్చుటకు చచ్చిపోయ్యెదాము. కాని అప్పుడు మనయుద్వేగమును బాగుగ సురక్షింపబడి యందు సరియైన ప్రాతినిధ్యముండెడిది. ఎట్లో బలవంతపెట్టి మనయుద్వేగములోనికి ప్రజలను జేర్చినయెడల ఉద్వేగమునున్న భగవంతుని నిన్ను తిగ్మగరించిన వారమగుదుము అప్పటికప్పుడు విజయమంది నటుల గాన్పించినను, మనము మీనమగు భీతిని స్థాపించినవారము మాత్రమగుదుము.

అసహాయోద్వేగము నితరుల యుద్వేగము నణచివేసితిమేని మనయుద్వేగముభివృద్ధికి భంగము చేసినవారమగుదుము, అప్పుడు మనకునుకూలుగుగ నెవరున్నాగో ప్రతికూలుగుగ నెవరున్నాగో తెలిసికొనజాలము. కానవిజయమునంద్యోతముభాగ్యప్రాయములన విచ్చిన్నముగ దెలుపస్వాత్మ్యమును వదలివేయుటచేతనే సమకూరగలదు. ఇప్పుడు మనపాలకుల నుండి నేర్చుకొనదగిన దేమియు నందగలేదు. వారికి ప్రతికూల్యోద్వేగముల గల్గియున్నవారిని కఠినముగ కక్షించుటకై దండనములు మాత్రము పునరావేశమునందుగలవు. స్వేచ్ఛాద్వేగముల దెప్పించుటకై క్లిష్టాదాతనాయకుల కొందఱు నిష్పందించిరి. అట్టి విధానము పనికిరాదనియే యీ మన నిరాకరణోద్వేగమును జహిరంగముగ నాపేషించుచుండును ఉద్వేగమును వెల్లడించుటలో నిరోధముండగూడదని దెల్పుచు, మేమట్టి తప్పునే గావించజాలము. మాక్షిప్తము లేరియుద్వేగములను దెల్పుచు వ్రాసిన విలేఖకుల నామములను ప్రచురించుటకు మనసాప్తుక యావిషయమై యంతప్రాయశలనవచ్చెను. వానితోనేకభవించని పాతకులకు వారిని దెల్పివారి మనస్సునకు దాగినభావమును గల్గించెనిచ్చింపను. మనవిషయమైగాని, మనయెదుటగానిజెప్పిన యానధ్యక్షములను వినుటకును చదువుటకును మనకు ప్రేరణమును, ధర్మబుద్ధియునుండవలయును. అప్పుడు వారిని మనబాధికి మరల్చుటకు కవశముండును. నాకొక విలేఖకుడు ఉద్వేగమును గూర్చి యెన్నియో ప్రశ్నములనుచెను. వానిని చటల ప్రచురించుచున్నాను. ఆయన యిట్లు ప్రారంభించెను.

“మీ యనుచులును, లేదితరులును, యీ విరాజకీయపరచాములో నుద్వేగమేమో కనుగొనలేకున్నారని మీరంగీకరింపవచ్చును. కాన యీ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చి వారిని తృప్తిచేయుటకు జేసెదరా?”

1. “మీరు నిజముగ మహాత్ములేనా?”
నేనుంటిని తెలియదులేదు కాని నీ ప్రశ్నపై నొక జంతువుడని మాత్రము నాకుదెలియును.
2. “అయితే, మహాత్మ్య నామమును నిచ్చించెదరా?”
అట్టివానిలో పరిచయములేకపోవటమే నిర్వచించజాలను.
3. “కాకున్నచో మీరు మహాత్ములు కావని గూఢమునకుల కెప్పుడైన చెప్పితిరా?”
నేను నుదని చెప్పినకొలదియు అది యెక్కువాయెను.
4. “మీ ఆత్మబలిమిని ప్రజాసామ్యముపొందగల్గునా?”

వారికిప్పటికే యెక్కువగానున్నది. ఒకానొకసమయమున పరానుకామ్యములు విజ్ఞానావేషములై యిండియాచేరిరి. వారనుకొనినటుల దానిని పండితులయెడ గానరైరి. తుదకు ఒకమాదిగవానియింట గనుగొనిరి.

5. “యంత్రసామగ్రి నాగరికమునకు ఫలితమనిచెప్పియుండిరి. మీరైతేరైలుబండ్లలోను, మోటారులలోను ఏలప్రయాణము చేయుచున్నార?”

కొన్నిటిని ఒక్కసారిగా విడువజాలము. ఈశరీరము కొఱకు కొన్ని సాధనముల జేయవలెను. కాని నేనెట్లో దానిని సహించియుండవలెను. ఈ స్నేహితునకు దెలిసినటుల నేనుదానికి సౌకర్యములజేయవలెను. కాని యంత్రములవలన గతయుద్వేగములో ప్రాణములవలెలగ తీసివేయబడెనని ఆయన సంశయించునా? అదివచ్చాయువులు మున్నగు ఘోరములవలన మననాగరికమేమాత్రమును అభివృద్ధిగాంచలేదు.

6. “ఇదివరకు మీరు 3 వ తరగతిబండిలో ప్రయాణము చేసి, యిప్పుడు స్పెషలు ట్రెయిను లలో 1వ తరగతి బండిలో ప్రయాణముచేయుచున్న మాట నిజమేనా?”

అయ్యో! విలేఖకుడు ఉన్న నిజమేమో గనుగొనాడు. ఈ స్పెషలు ట్రెయినులకు మహాత్మ్య నామమే కాణము. రెండవ తరగతికి కారణము యీ శరీరమే.

7. “ట్రాన్స్మియింగిని మీకునుగల సంబంధమేమి?”

ఆయనయందు నాకత్యంతభక్తి శ్రద్ధలుగలవు. నా జీవితభాగ్యమున కాయన కెంతయు కృతజ్ఞుడనైయుండవలయును.

8. “మీరు ‘స్వరాజ్య’పదము నేల నిచ్చించెదరా? మీరు మీ యనుచరులకైన తిన్నిచ్చవలయును దెల్పుట విధియని తలంపరా?”

ప్రప్రథమమున ఆమాట యనిర్వచనీయము. మరియొక విషయమేమనగా ఆ విలేఖకుడు యంగుయిండియా ప్రాతసంచికల దిష్టినతో నిర్వచనము చేటుపడగలదు. అయినను నేనిచట దెల్పెదను. దాని కర్థమేమనగా, సంతృప్తిగా గాని వస్యతం త్ర్యము - ఇతరులవాగ్దానస్వాత్మ్యములకు నిరోధముగల్గింపగూడదు. కాన భారతదేశమునకు ఆదాయము భర్చు వీనినై సంతృప్తికారముండి, యితరదేశమునకు ఇందులో కోకర్మము లేకుండుటయే దీనియర్థము.

9 “స్వరాజ్యమువచ్చినపుడు మీ లేస్థానములోనుండురా?”

అప్పుడు నేను అందులకు సంతోషించుచు మహాదానండును జెంది ఆశీషకార్య నిర్వహణదైనైఖునుభవింపగోచెదను.

10 “స్వరాజ్యము వచ్చినపుడు మహమ్మదీయుల రాజకీయ మతసాంప్రదాయముల గాపాడుట యెట్లు?”

అప్పుడు రక్షణ మననరమేలేదు. ప్రతిభారతీయుడును స్వేచ్ఛగ నుండును. అప్పుడు అన్యోన్యసహనము, ప్రేమ, గౌరవములుండును. అందుచే అన్యోన్యవిశ్వాస ముండును.

11 “అట్టివరు 31 వ తేదీనిగాని, లేక మీకు నిర్ణయించెడి మరొకనాఁజున గాని, ప్రభుత్వము వారు కట్టకట్టుకొని యిండియానుండి వెడలిపోయెదరని మీరువిశ్వసించెదరా?”

ప్రభుత్వమున, తద్విధానము. అది, హిందువులను, మహమ్మదీయులను, సిక్కులను, పార్సీలను, క్రైస్తీయులను, యూదులను, కోరికెని అట్టివరు 31 వ తేదీకి ముందే నాశనము కాగలదు. నూతన ప్రభుత్వములో, భారతదేశమునకు విశ్వాసముతో నేవజేయు యింగ్లీషువారెవరును దేశమును వీడి వెళ్లనక్కరలేదు.

12. “మీ కార్యవచారము నాప ప్రభుత్వము దుర్బలముగ నున్నదని మీరు తలంపరా?”

ఆ మాట నిశ్చయమే కోఁజుకుకోజు దుర్బలమగుచున్నది గూడాను.

13. “మీకోమరుడు రాజద్రోహమునకుగాక హత్యగావించినందులకు నేరము మోపబడెనేని, సమర్థించుకొనకుండ వదలివెట్టెదరా?”

అట్లుచేయుటకు నాకు ప్రేరణమున్నదని నాకునమ్మకము నేనట్టిసలహాచాలవలసి ప్రయమిత్రులకిచ్చియుంటిని అంగ్రమండులములో నొక స్నేహితుడు తనవై రాజకీయవిద్వేషమువలన సివిలుదావా జేబడెనని చెప్పగా, తనయావదాస్తీని విడిచియైనను సమర్థించుకొన వద్దని సలహానిచ్చితిని.

14 “ఎవడో ఒకడు మీ కుమారుని మోసముజేసి డబ్బుకాశేసి కనబడకుండ పోయెనేని ఆయన యేమిచేయును?”

నా కుమారుడు నిజమైన నిరాకరణవాది యయ్యెనేని ఆ దొంగను డబ్బును వదలివేయును. తొమ్మిది మాసముల క్రింద మోలానా షేకతాలీ 600 రూపాయలను యెవరో యెత్తుక

పోయిరి. ఎవరు యెత్తుకపోయినది తెలిసియు ఆయన ఆవిషయమై అనుకొననైనలేదు.

15 “పంజాబులో మీ సత్యాగ్రహవ్రతమేమి పనిజేసెన?”
సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు సత్యాగ్రహసందేశమును పంజాబుచేరనియలేదు. కావుననే కొందరు పంజాబీలు ఉద్రేకపూరితులై కొందఱు వెళ్లెతిపోయిరి. సర్ మైకేలు ఓడ్డయరు మరింతపిచ్చివాడయి అమాయకులను చంపించెను. కాని సత్యాగ్రహముదివ్యవధము ఇప్పుడు పంజాబు జీవకళతోనుండి, చాల నిగ్రహముతో తక్కిన రాష్ట్రములకన్న మిన్నగ పనిచేయుచున్నది.

16 “అసహాయోద్వేగము దౌర్జన్యవిరోధముగ నుండునని మీకు నమ్మకముగలదా?”

తప్పకుండ యుండును. సింధు, కర్నాటక, తూర్పుబంగాళాదేశములలో జరిగిన నిర్బంధములకు అచటిప్రజలు చూపిన నిగ్రహమే అందులకు నిదర్శనము.

17 “హిందువులను బలవంతపెట్టి మతభ్రష్టుల జేయుటయు, వారికొంపల దోపిడిజేయుటయు జూడ యిండియాలో హిందూమహమ్మదీయ మైత్రియెటులున్నదని చెప్పవచ్చునా?”

అందువలన హిందువుల యోగ్యతను పరీక్షింపజేసెను. హిందువులు సహించియున్నారు. కాన హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి జ్ఞానముమీదనాధారపడియున్నదని తెలియుచున్నది. మహమ్మదీయు డెవడును మాపలాల మతతత్వరత నంగీకరింపడు.

18 “మలబారులో హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిభంగమునకు కారణమేమి?”

అచట మైత్రికి భంగమేమియును లేదు. మోపగాలు యెప్పుడును హిందువులు తమసోదరులని తలంచుకుండలేదు. దౌర్జన్యమునకు కారణము 1919 వ సం॥రములో పంజాబుదురంతములకేమి కారణమో అదియే. మలబారులోగూడ అసహాయోద్వేగ మతత్వము బాగుగవ్యాపించినజే అధికారులు దానిని నిరోధించిరి. మోపగాలు మలబారుహిందువులతో మిత్రభావముతో నెప్పుడు నుండలేదు. వారినిదివరకు దోపిడిజేసిరి. ఇస్లాముమతము వారికి తెలియనేతెలియదు. వారు ప్రభుత్వమువారిచే నిబిడాంధకారములో నుంచబడిరి. హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ వారిని నిరసించిరి.

దౌర్జన్యంతులును మోటువారు నగుటచే తెలియక, కిలాఫతుద్ద్యమనుక పార్థముల గల్పించి, మతవిరుద్ధముగను, అమానుషముగను, మోటుగను ప్రవర్తించిరి. ప్రస్తుతము మోపతాలచర్యలను బట్టి మిగిలిన భారతదేశములోని యిస్లాముగాని మహమ్మదీయులుగాని అట్టివారేయని తలంచుట పొడిగాదు.

19. “కిలాఫతుసమస్యను పంజాబు దురంతములతో నేల జతచేసికో వెట్టెదరా?”

కిలాఫతుఅన్యాయము పంజాబుదురంతములకు ముందుదయించెను. నేను దానిని 1918 వ సంవత్సరములో డిల్లీ యుద్వేగమువేళములో స్వీకరించితిని. (నేను అప్పుడు రాజప్రతినిధికి వ్రాసిన బహిరంగ లేఖను తిలకింపవచ్చును) పంజాబుఅన్యాయము యొకను రూపముదాల్చుపుడే నిరాకరణోద్వేగమును డిల్లీలో 1919 వసం॥ ములో ఆలోచింపబడెను.

పంజాబు అన్యాయముగూడ కిలాఫతు అన్యాయమువలె పరిష్కరింపబడవలసినదేయని విభేదమైనపుడు రెండును మిలితము చేయుబడెను.

20. “ఇతరదేశములలోని మహమ్మదీయులు అంతపట్టుదతో లేకపోగా భారతమహమ్మదీయులు కిలాఫతుసమస్యను గూర్చి అంతపట్టుదలతోనుండనేల?”

భారతమహమ్మదీయేతరులు దానిని లక్ష్యముచేయుటలేదని నాకుదెలియదు. వాటెటులనుండి భారతమహమ్మదీయభాతే శ్రద్ధసహించుచో వీరికి వారికంటె మరినీక్షణము గలదని విగ్రహమగుచున్నది.

21 “టర్కి సుల్తాను మహమ్మదీయ పుణ్యక్షేత్రములను రక్షింపలేకపోయినపుడు, ఆయన కాలిఫా యని యేల గుర్తింపవలయునా?”

ఈ ప్రశ్న హిందువుడు జవాబు చెప్పుకొకాడు. అయినను ప్రత్యుత్తరమియ సాహసించెదను. కిలాఫతుసాత్మక వందలకొలది వత్సరములనుండియు, తురుష్కలు సురక్షించుచుండుటచేతనే యుండెను. సుల్తానుచేత గాకపోవచ్చును. తురుష్కలు ఓడిపోలేదు. కిలాఫతుద్వేగము ఒకవ్యక్తికి సంబంధించినదికాదు. అది ఒకవిషయమునకు సంబంధించినది. అది విపాక ఆముష్మిక, రాజకీయములకు సంబంధించిన విషయము. తురుష్కలు సురక్షింపలేక ప్రపంచములోని మహమ్మదీయులు సానుభూతి జూపక తురుష్కలకు అండదీయవచ్చునో వారునువీరు

మహాద చాల నష్టపడెదరు. అప్పుడు ప్రపంచవిలయము వచ్చును. ఏలనగా మహమ్మదీయమతమునకు ప్రపంచములో క్రైస్తవమతమునకు గాని మరియేమతమునకుగాని గల ప్రచారము గలదు.

22 "మానవుడు మంచివస్తువులను చాకగానుండుచోట కొనవలెనను అర్థికనూత్రము తప్పా?"

ఆధునిక ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు నిర్మించిన నూత్రములలో నది మిగుల సమానుమైనది. మన మెప్పుడును అట్టి విచారణలతో మానవసంబంధమును నిరసరపరచుచున్నాము. ఆంగ్లేయుడు చాకయగు యిటలీ కూలీల పెట్టుకొనకుండ యెంతభక్తిచేసిన యింగ్లీషుకూలీలనే పెట్టుకొనను. ఇంగ్లాండులో చాకకుపోయి నచో విప్లవములేర్పించును-ఎక్కువడబ్బిచ్చుచున్నానుగదా యని విశ్వాసముతోనుండు శాకరును తొలగించి, చాకగా వచ్చినందులకు మరియొకని పెట్టుకొననున్నప్పుడుగలవానిని నియోగింపనా? భర్తావిహీనములైన ఆర్థికనూత్రములు, మైనపుబొమ్మలవలె ప్రాణరహితములై యుండును. ముఖ్యసమయములలో నీ ఆర్థికనూత్రములు అనుభవయోగ్యములు కాకుండ పోయెను. వానివై నాధారపడియుండు వ్యక్తులుగాని, దేశములుగాని నాశము గావలసినదే. మహమ్మదీయుడు మతసంబంధముగ తయారుజేసిన అన్నమును యెక్కువ డబ్బిచ్చినను, హిందువుడు భోజనము శుద్ధిగ లేదని వఖలివేసినను అందు ధీరత్వముగలదు. మనము మనగుడ్డలను చాకగానున్న విశాదా యని యింగ్లాండు జపానుదేశములలో కొనునపుడు చాలనష్టపడితిమి. మనవారు తమయిండ్లలో తయారుజేసిన గుడ్డలనే కొనవలెనని ఆవసరమును కనుగొనినపుడు మనము పునర్నిపుల మగుదుము.

23. "నిషేధప్రచారము హింసారహిత మైనదేనా?"

చాలచోట్ల నది దౌర్జన్యరహితముగానే యుండెను. నిషేధప్రచారములో త్వరగా హింసకు బూనవచ్చును. అంతటను చాలచోట్లల మూఁము మంచి నిరోధముతో బనిచేయుచున్నారు.

24. "దేశములో చాలమంది ప్రజలు కట్టుకొననూత్రము గుడ్డలలిగి దిగంబరులైయుండ, చలికాలము వచ్చుచున్న దేయని వడకుచుండ, ఆగుడ్డల మంటల సౌందర్యమేమో తెల్పెదరా?"

అట్లే తెల్పెదను. భారతదేశములో యింతోతయారైన అన్నమునే తినవలయునని యన్నట్లు రాట్టముమీద తీసిననాలుతోనేసిన గుడ్డనే కట్టకలెనను నూత్రమును అన్యాయముగ నిరసించుటచేతనే గుడ్డలులేకపోవుట తటస్థించినది. వదలివేసినవి దేశవస్తువులను వారికిచ్చినచో కష్టము మరింత యెక్కువగును ఈమంటలవలన గల్గినవేడిమి చలికాలమువరకు నుండును. విదేశవస్తువులన్నియు ఆఖరయ్యెవారు మంటలుజరుగు నేని ఆవేడి సర్వకాలముండును. ప్రతిసంవత్సరము చలికాలమునాటికిని అచ్చటచ్చట మరింతకష్టము గలిగి చురుకుదనము ఎక్కువగుచుండును.

నోటీసు 3233)

కొకినాడ నబుకోరులో

O. S. 113 of 1914 I. A. 505/1921

వారులు : శ్రీ చెలికాని రామా రాయనింగారు చనిపోయినందున వారు కుమార్తె శ్రీ రాజా చెలికాని వెంకట్రావుగారు వరయిరా.

ప్రతివాదులు : గొల్లకోట వెంకట్రావు చనిపోయినందున వాడు అవిధక్త కుమార్తె 2 గొల్లకోటి వెంకటవరద నాథం 3 యిబిల్లి అబ్బాయి అనే తాతయ్య 4 యి. భాగయ్య 5 యి. రాజాసాల్ 6 డెక్కరు కివారు గొల్లకోట పారిసాల్.

సదరు నెంబరులో ఫయలు డిక్రీ నిమిత్తం 2, 3 వాదులు 22-9-1921 తేదీని పిటిషను దాఖలు చేసియున్నారని, 1 ప్రతివాదికి 2 to 5 అసామీలను వారులనుగా చేర్పించవలసినదని పిటిషను దాఖలు చేసివారిని, సదరు పిటిషన్లు 21-11-21 తేదీకి పగలు 11 గంటలకు సదరు కోర్టు యెదుటకు నాలుదా నేనుబడినదని, యిందుమాలముగా సర్వీస్ తొలమిచేయదవుచున్నది. ఆక్షేపణలు గలవారు ఆక్షేపకు హాజరయి మనవిచేసికోవలెను.

Coconada } V. Suryaprakasa Rao,
29-10-21 } Vakil for 2 & 3 Petitioners.

లా లా లజపతిరాయి

గారి జీవితమును సంపూర్ణపర్యావరణములను సమయరేఖల మొదటివారములో వెలువడును. కొద్ది ప్రతులే ముద్రించుచున్నాము. త్వరపడుడు. మొ 0.8-0.

కేంద్రనిలయం, 2/147 తంబుపెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చారిత్రాత్మక పరిపాలనము

(0)

సామ్రాజ్యశాసనసభలో సంపూర్ణ చర్చ

VII

డాక్టరు గవర్నరుగారు: అయ్యా, సామ్రాజ్యభూమివిముక్తి కొరకు పాటుపడువారిలో నొకడనై నేడీసభలో పాల్గొనుట కవకాశ మొసగినందులకు నన్ను నే నభినందించుకొనుచున్నాను. నేను అసలుతీర్మానమును ఆమోదించుచు ప్రత్యేకముగ నొక సవరణ సుపాదించుచున్నాను. మనశాసనసభ ప్రారంభింపబడ నున్న శమయమున పార్లమెంటులో మనరాజ్యాంగ కార్యదర్శిగా రొనగిన యువస్వామ్యములలో నుండియు, పార్లమెంటు మనకు బంపిన సందేశములనుండియు మనము గమనింపవలసిన విషయము లనేకములు గలవు. సంస్కరణములన్ని ప్రజలసభలో చర్చ లోనుండగా రాజ్యాంగ కార్యదర్శియేమి కలికతో చూడుడి. ఈవిధానములలో ముఖ్యనూత్రమే తాత్కాలికమైన మార్పు. ఇది యొక క్రమాంతరము. సాధ్యమైనంత కీర్ణుకాలములో వేటొక క్రమాంతరమునకు బోవుటయే, యిందలి ముఖ్యోద్దేశ్యము. 'బిల్లుప్రజలసభలో సంగీకరింపబడినపుడు, ప్రజలసభ పక్షమున భారతదేశము నుద్దేశించి అభిప్రాయపలికెను. 'స్వతరి పాలనమును బొందు కాలమును, వనరులను మీయాధీనముననే గలవు. నేడు మీరుగొప్పబాధ్యతాయంతవిధానము నొనగించుంటిమి. పలుకుబడికిని, అధికారమునకును మాత్రము హక్కులను ప్రస్తుతము మాయంచుచుంటిమి. ఈస్థితిలోని యుద్దేశములను గమనించి చాకచక్యముతోను, అత్యునిగహముతోను, సార్లమెంటు మీరొనగించున్న గొప్పయవకాశములను చక్కగ వినియోగించి అల్పసంఖ్యకుల కొర్రెలను చూచుచు మీరుపని చేసినయెడల, పార్లమెంటు మీరుతోడ్పడుట కప్పటికిని సంగీధ మైయుండును. భారతసంస్కరణచట్టము ప్రజలసభలో సంగీకారమువడసినవిమర్శల మనకువచ్చినసందేశ విడియే. అయ్యా: యీసందేశములో నిమిడియున్న నూత్రములు బాగుగ గమనింప బడెనని నేను చెప్పు సాహసించుచున్నాను.

ఈ సభవారు బాధ్యతతోను జాగ్రత్తతోను తమపనుల నిర్వహించినటువంటి తార్కాణములు రెండుగలవు-ఈసభ గా-నాయకుడును ఈ సభాధ్యక్షుడును మన సమర్థతనుగూర్చి ప్రశంసించియుండిరి. ఈ రెంటిని సులభముగ త్రోసివేయదగినా? ఈసభవారు, క్యాబినేటుమంత్రి, తలచినట్లుగాక పార్లమెంటు వారిభిప్రాయపడినట్లు, ఇంకను ముందంజవేయుటకు కాలము వచ్చినదని నేను నమ్మకము బలకగలను.

వ్యక్తులపరిపాలన, కార్యనిర్వాహకవర్గపు బలమి మున్నగు విషయములు 1917 సం॥లో సాంస్కృతికమునిప్రభుత్వమువారు చేసినవాదానముకు పూర్వముచిచ్చకురాదగినవిషయములేకాని ఇప్పుడు సంస్కరణముల యంతరము రాదగినవిగావు. ప్రైసుగారి వాగ్దోరణ ఆకాలమునకు తగియుండుండెడిది. ఈదేశమునకు ప్రజాస్వామ్యపరిపాలన మనసరమైనది. కొలదిమాములుక్రిందట సామ్రాజ్యసమావేశమునందు మనభారతప్రతినిధులు కూర్చుండినపుడు, వారిని పరాధీనదేశప్రతినిధులుగ వ్యవహరింపక భారతీయధినివేశరాజ్యప్రతినిధులని వ్యవహరించిరి. భారతదేశమునకు స్వతంత్రదేశములతోపాటు జాతీయమితియందు స్థానముగలిగెను. సామ్రాజ్యశాసనసభలో భారతదేశమునకు సమానప్రతిపత్తిగలదని ఒక వైపు బ్రిటిషువారు చెప్పుచు తమదేశమునకును ఈదేశమునకును సంబంధించిన యంతరంగికవిషయములలో మాత్రము సమానస్థానము నీనుకుండుట యుచితమా? వారు పూర్వము ఈతిర్మానమునుగూర్చి మాటలాడినవారీవిషయములను దాటివేసిరి. ముఖ్యముగ నే సువ్యసించుటకు లేవకపూర్వమే సన్నెత్తిపొడిచిన నాన్నేహితుడు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఈవిషయములను తలనెట్టలేదేము. మనకింకను సంస్కరణములుగావలెనని వాస్తవముగ ప్రజలవారును కొరలేదని సుబ్రహ్మణ్యంగారు చెప్పిరి. ఒక్క 1832 వ సం॥మున తప్ప ఏదేశమునగాని ఎప్పుడుగాని ప్రజలు స్వయముగ రాజ్యాంగసంస్కరణములకై యోసపడి యుండలేదని నేను తెలిసినపుడు నామిత్రుడంగీకరించునని తలంచెదను.

ప్రపంచ రాజ్యాంగ చరిత్రను వ్రాయుచు సారాంశమున వైకాంటు ప్రైసుగారు వ్రాసిన భాగమును నాన్నేహితుడు సుబ్రహ్మణ్యంగారు పఠించిన బాగుగనుండును. 'నవీనప్రజాస్వామ్యము' (Modern Democracies) అనుపుస్తకములో 35, 36 వ పేజీలలో ప్రైసు గొప్పభానములెన్నియేనివివరించివాడు. ఆయధ్యాయమునందంతయు 'రాజకీయాధికారమునకు జనసామా

న్య మెప్పుటను ఆందోళనగావించియుండలేదను భావ మిమిడి యున్నది. విప్లవములను, మార్పులనుగాని ఏదేశమునను జనసామాన్యము నడిపియుండలేదు. నాయకులే నడిపిరి. ఈదేశములోని విద్యావంతులు సంగస్కరణముల కొరకాండోళనజేయుటలేదని నాన్నేహితుడు ప్రార్థనముగ బలకగలడా? దేశములో నెన్నికక్షు బండినను, దేశమునకు సంస్కరణములు గావలెననియు, అధినివేశరాజ్యముతో పాటుండవలెననియు కోరుటలో ఎల్లరును ఏకానుష్ఠులై యుండలేదని నామిత్రుడు సుబ్రహ్మణ్యంగారు పలుక సాహసించునా? నాన్నేహితుడు ప్రైసుగారు మాత్రము 'లేదు' అని చెప్పుచున్నారు. ప్రైసుగారు రాజకీయగుహలోనుండి యిప్పుడే బయటకు వచ్చియుండిన, వాగ్విప్లవ్యుత్తరము నా కార్యక్రమము గలిగించియుండెను. అయితే ఆకడు కగాచిలో నొకదినపుత్రకును నిర్వహించుచున్నాడు!! అందువలన నాకాతనిప్రత్యుత్తరము చోద్యముగనున్నది. ఈసభాసభ్యులలో నొకట 'మీకేమికావలెను? భారతప్రభుత్వమువారి యనుసరణ కొకస్పష్టమగువిధానము నెవరును నూచించలేదు' అని చెప్పియుండిరి. వారుగల కొలదికాలములో నేనాలోపమును సవరించెదను

గా. సభాధ్యక్షుడు: గా. సభ్యునిస్థితకాల మిప్పటికే ముగియవచ్చెనని తెలుపుచున్నాను.

డాక్టరు గవర్నరుగారు: రాష్ట్రములలో ద్వంద్వవిధానమును కల్పించుటచే, రాజ్యనిర్వహణయము దుష్పరముగనున్నదని ఎల్లరును అంగీకరించు విషయమే, సంస్కరణములకుపూర్వము బెంగాలులో ఇద్దరు కాన్వెన్షనలసభ్యులుండిరి. ఇప్పుడు నలుగురు కాన్వెన్షనలసభ్యులు, ముగ్గురు మంత్రులు నున్నారు. మొత్తముమీద ఏమగురదికాదునన్నాను. బెంగాలు ఆర్థికస్థితి మిక్కిలి శోచనీయుముగ నున్నది. అరాష్ట్రప్రభుత్వ మించుమించుగ దివాలాయైనది. దీనికి సంబంధించిన చర్చ సభలో చేపు రావచ్చును. బెంగాలులోని స్థితియే యితరరాష్ట్రములన్నిటియందు నున్నది. రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్యమొసగినట్లుండిననుగూడ, వానియందలి వ్యయమధికముగనున్నది. క్రొత్త పన్నుల విధించుటకు వీలనలేగిన్నింపదు. ప్రస్తుతచట్టము క్రిందనే నిబంధనల గావించి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము రాష్ట్రములయందు ప్రవేశపెట్టవచ్చునని ఈతిర్మానము సుపాదించినసభ్యుడు చెప్పెను. రాష్ట్రములలోని శాఖలన్నిటిని మంత్రిలస్వాధీనము చేసినను, విధానము ప్రజాస్వామ్యము గాదని నేను వారికి తెలుపుచున్నాను. భారతప్రభుత్వచట్టములోని 45 వ క్షేత్రను ప్రకార మప్పటికిని రాష్ట్రప్రభుత్వములు భారతప్రభుత్వమువారి యాదరణక్రిందనే యుండును. నాన్నేహితుడు కేవలగిరి అయ్యరుగారు ఇంకొక సూచనను గావించిరి. కాన్వెన్షనలసభ్యులలోని మువ్వరుభారతసభ్యులను రాజీనామా నొసగి మరల తమస్థానములకు నెమ్మకొనబడవలెననియు అప్పటికి అంతయు సంపూర్ణమగునని అయ్యరుగారి యూహ. నామేజమీద పారి యభిప్రాయములప్రతి యొకటిగలను. అదంతయు నిట్టియభిప్రాయములతో గూడియున్నది. వారి యాబిచిత్రమగు సూచనను పరిశీలింతము. ముగ్గురు భారతసభ్యులును తమపదవులను రాజీనామాల నొసంగి మరల ఆయుర్వ్యముల బ్రవేశింతు గనియే తలంతము. ఫలితమేమి? మనయెదుట సంచలన ఎన్టీమేటులలో వారిశీతముల వివరములు గన్వింపవు. భారత ప్రభుత్వ చట్టములోని 35 వ క్షేత్రను ప్రకార మప్పటికిని నినిమి మిలిటరీ శాఖలు సభాయుతుడుగురాజ్యప్రతినిధిగారి యాదరణక్రిందనే యుండును. వారిస్థితి మిగుల నిరీడకరముగ నుండగలదు. వారుత్సాహముతో ఇప్పుటికి రాజీనామా నొసగుదురు. మరల తమస్థానముల బ్రవేశించునప్పటికి, ఈసభకుగాక, రాజ్యాంగమంత్రిగారికి బాధ్యులుగ నుండవలసియుండును. ఈ కాన్వెన్షనలసభ్యుల మన సభవారి యాదేశములను వివరణనవచ్చు నెడల 35 వ క్షేత్రముకు వ్యతిరేకముగను రాజ్యప్రతినిధిగారి సలహాలను నిరాకరింపవలసివచ్చుట కేటస్థించును. స్థితి గలగుట చోద్యముగ నుండును. కేవలగిరి అయ్యరువంటిగొప్పవారు ఇట్టిహాదన గావించినందులకు నాకాశ్చర్యముగలుగుచున్నది.

అయ్యా, భారతప్రభుత్వచట్టమును సవరించినకొంతకంటకు మనకునుకూలస్థితి యేర్పడవచ్చునని నేను తలంచుచున్నాను. భారతప్రభుత్వమువారు తమ యధికారమునుకొని ఈ శాసన

సభ కర్మించివేయుదునని వాదమునకైనను అంగీకరింతుము- అప్పటికి రాజ్యాంగమంత్రులగారి స్థితి యా వారి యాలోచన సంఘ స్థితి యే నే మగును? రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములపై భారత ప్రభుత్వమువారికి గల యధికారము భారత ప్రభుత్వమువారివై రాజ్యాంగ మంత్రులగారికి 2 వ కేసు ప్రకారము గలదు. అందువలన ఒకచో భారత ప్రభుత్వమువారి యధికారము తగ్గించినను రాజ్యాంగ మంత్రులగారి యధికారమును వర్ధిల్లించునంతకాలము ఉపయోగముండదు- గనుక మనల సేదుల్యులను కష్టము లిట్టివి- అయితే నే నొకమార్గము సూచించుచున్నాను- స్థానిక ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణమైన యధికారము నొసగవలెను- అవి సమానస్థానము గలిగిన రాష్ట్రములుగ నుండవలెను- మనచో పరిపాలనము అస్త్రేలియా, కానడా, దక్షిణాఫ్రికాదేశముల పరిపాలనవలె నుండులాగున, భారత ప్రభుత్వము వారికి, రాజ్యాంగ మంత్రులగారికిని నొసగిన యధికారమును కొంతవఱకు సవరించవలెనని నాకోరిక. అదియును గాక, రాజ్యాంగ మంత్రులగారి యాలోచనసంఘముండగూడదు- వలన రాజ్యముల కార్యదర్శి కుండు బాధ్యతయే భారత రాజ్యాంగ మంత్రులగారికి గూడ నుండవలెను. మనము గోరు సంస్కరణముల స్వభావ మిట్టిదియే- నా కొనగలగిన పదినిమిషములకాలములో నింతకన్న విశాలకరముగ మార్పులను సూచించుటకు వ్యవధి యుండదు-

సభాధ్యక్షుడు: గా. సభ్యుడిదివఱకే కాలము సతిక్రమించి యున్నది- ఇంక వారు కొన్నింటి న్యాయముగ నుండును-

అయితే కాకినాడ:—సంఘాతము వెండి, మానము బంగారము నొకసామెత యాంగ్లమునందు గలదు. నేనీసామెతను గమనించిన బాగుగనుండెడిదిగాని యున్నాను- విధానములైనది. నా మిత్రుడు రాయబహదూరు జువానాదు ముజుందారుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము నామోదించుచున్నానని మొట్టమొదటనే చెప్పెదను. ముజుందారుగారియత్నమును, తేజసీవారత్వరసన నేను కొనియాడుచు తానియందు నేను గూడ పాల్గొనగలనని చెప్పవచ్చును. అందరివలె దేశమునకు స్వపరిపాలనము గలుగవలెనని నేనును గోరుచున్నాను. ఏంత క్లిష్టముగ గలిగిన సంతకేయగ్గరము. దురదృష్టవశమున ఆయన మార్గములను నా మార్గములను భిన్నములుగ నున్నవి. ఒక పాతిక సంవత్సరములకిందట రాజీయరంగమున నేను ప్రవేశించి వపును అధికారులను, అధికారుల సభను అధిష్టించుటకు ఎంతయో శ్రమము, మనోబలము కావలసియుండెను. మనస్సులో నుండిన యభిప్రాయములను ఒపిరంగముగ తెలుపుటకు ప్రజలకు ప్రేరణను చాలక మానము వహించియుండెడివారు. కాని అప్పటి స్థితిగతులు నేను గమనింపు. ముజుందారుగారు ప్రభుత్వమువారి కొసగ సలహా ననుసరించి- ఏమైనను జరుగనిండు- నామనస్సులో నుండిన భావములను వైర్యముగ బలికెదను. సాధ్యమైనంత త్వరలో స్వపరిపాలనము గలుగవలెనని గోరువారిలో నేనొకడనని యిదివఱకే తెలిపియుంటిని. రాజ్యాంగవిధానమును మార్పుట యతిసుకరము. మార్పును గావించుచు మన మొక తీర్మానమును రాజ్యాంగకార్యదర్శికి బంపవచ్చును. పార్లమెంటులో సభకును దానికి ఒకపక్షాధ్యాయులు సభలోనే యంగీకారము వదయవచ్చును. కాని యీ యధికార మెవరి కొసగబడుచున్నదో, ఉపజానామాన్యము ఈ బాధ్యత వహించుట కర్హత గలిగియున్నదా యను విషయము నాలోచింపవలయును. ప్రతిపాదన అధికారమును స్వాధీనమును కొనుచుండును. కాని ఏనితో పాటు బాధ్యతయు స్వయంకర్తవ్యమును నుండునని వారికి జ్ఞాపకముండదుకావలయు. మన బాధ్యతను, విభులను చక్కని నిర్వహించుటకు అర్హత సంపాదించి కొనియుంటిమా? భారతదేశ రాజప్రతినిధులు, కానన సభా నాయకులు, కానన సభాధ్యక్షులు వంటి మహనీయులు ఈసభనుగూర్చి గావించియుండిన ప్రశంసాశ్రుములను వినుచుండినపుడు నాకు సంతోషమును, ఆత్మర్యమును గలిగెను. అధికారులు, గొప్పవారు గావించిన యుపన్యాసభాగముల నిట సభ్యులు తెలుపుచుండినపుడు పవిత్రమునందెప్పజొచ్చిందిన యొక అంగవిద్యార్థిక భావమునకు వచ్చెను. అతడు శుద్ధమొదలి ఉపాధ్యాయుడు కుజ్జువానితో నొకపక్షుడు చెప్పెను. అయ్యో మీరు నన్ను మొదలయింపిరి. నేను తెలివగలవాడనని మాత్రం, తల్లి, సహోదరి యనుచుండును. అన్నిటికన్నను యాభ్యుదయ- నేను తెలివగలవాడనని నేనే యనుకొనుచుండ మీరు నన్నిట్లును చాలయత్నము. కావున మీరు పొరపడితిరిని ఆకుజ్జువా దుపాధ్యాయునికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. మనము యోగులవని మనము తలంచుచుండుము. మనవిభులను

చక్కని నిర్వహించితిమని మనయభ్యుదయిని ప్రాప్తము. మనముగూడ నట్టియభిప్రాయమునే గలిగియున్నాము- అయితే దేశముమనబాధ్యతను మనలనుగూర్చి యితరులు చేసిన ప్రశంసను గమనించి నదా యని యాలోచింపవలసియున్నది. మనము పరిశీలించుటకు మార్గ మిదియే. కుజ్జువాని తెలివిన కనిపెట్టుట కుచితజ్ఞత యుపాధ్యాయునికే గలదు గాని తల్లికి, తండ్రికి, అప్పచెల్లలకు నుండదు. అలాగుననే కాననసభకార్యములను ప్రశంసించుటకు జనసామాన్యమే తగ్గియుండును గాని అభ్యుదయ సభానాయకులు రాజప్రతినిధులు తగియుండగని నేను తలంచుచున్నాను. ఇట్లునుటచే యీమహా నీయుల ప్రశంసను నేను తృప్తికరంచుటలేదని తలంపగలను. అయితే ఒకవిషయమును మాత్రము మిక్కిలి ప్రధానముగా తీర్చిదిద్దవలెను. అదికాకేతరతీర్మానములకై యొందుదములు ప్రత్యేకింపబడియుండ దినమున కొక్కతీర్మానముకన్న నధికముగ మనము గావించుటకుంటే మని చింతించుచున్నాను. కాని రాజ్యనిర్వహణతంత్రములను గూర్చి యుపన్యాసముల హడలగొట్టుటలో మన మించుమించుగ జాతుకోతులవలె యికిలిందితిమి. మనము మనకార్యములను నిర్వహించవలసినది యిట్లుగాదు. మనలోపములను మనము సవరించుకొనక కండ్లు మూసికొని నంత నేయే మిలాభము? సరి, యొక స్వపరిపాలనావిధానచర్యకు మరల గడం7దను జనసామాన్యమునకు సరియైనవిద్య గలవి, వారిబాధ్యతల వారికి తెలిపి, వారాబాధ్యతలను చక్కని నిర్వహించుటకుల జేయుట యవశ్యకర్తవ్య మని యిచ్చటి నామిత్రులకేగాక యెల్లరకును విన్నవించుచున్నాను. మనము జనసామాన్యముయొక్క కోరికలను గమనించవలెను. అధిక సంఖ్యాకులు అల్ప సంఖ్యాకుల యభిప్రాయము ననుసరించి వారికి ప్రీతిమెయి ప్రవర్తించవలెను అల్ప సంఖ్యాకుల సెప్పెదము బాధింపగూడదు. ఇట్టిస్థితి యిప్పుడున్నదా? మన మిట్టిని సంపాదించుటకు కృషిగలుపుట యుక్తము. జనసామాన్యము చుటుకుగను, ఉత్సాహవంతము గను, విద్యావంతులగును నుండునటుల మనము చేయవలెను. పార్లమెంటుగభలలో భారత ప్రభుత్వవిల్లు చర్యలో నుండగా మనము పలువిధముల మురియుచుంటిమి. పలుపలు విధముల నాలోచించుచుంటిమి. కాని దురదృష్టవంతము లగు పరిస్థితులవలన సలహా వారిబాధ్యతలను తెలిపి స్వాధీనమును ఎటుల వినియోగించవలసినదియు నచ్చుజెప్పటకు వీలుగలిగినదిగాదు. వోటరులు తమ బాధ్యతను గమనించి, తమ కర్తవ్యమునెరింగి ఎన్నికలయందు తమ తమ ప్రజేతులలో పాల్గొనిరిని యీ సభాసభ్యులెవరైనను మనఃపూర్వకముగ చెప్పటకు, నోరారునా? ఎన్నిక లేదో యొకవిధముగ కడుటముగ జరిగెను. వోటరులు తమ బాధ్యతను గుర్తించునంతకాలము అధికారము. సంతయు వారి కప్పగించుట సీతీయు, తెలివియుగాదు. నాదేశి. యెల్ల రాజ్యనిర్వహణమునందు పాల్గొనుట కనర్హులని నేనా, రోపించుటలేదు. ౧౯ సాలరుజంగు, ౧౯ టి. మాధవరావు, ౧౯. శేషుబ్రహ్మయ్య, రమేశచంద్రవర్మ, బీశంకర్ గుప్త్య కాజిమహబూద్దీన్, సింహ ప్రభువువంటి రాజ్యాంగవేత్తలు, రాజనిర్వహణ శురంభముల ఏదేశమునను జన్మించియుండదు. రాజ్యనిర్వహణమును తెల్లవారిచేతులలో నుండి నల్లవారికి మార్చవలెనని యీ తీర్మాన ముద్దేశించుటలేదు. అధికారమును వెంటనే అమారేముగ జనసామాన్యమునకు నొసగవలెననియే యీతీర్మానము ఉద్దేశించుచున్నది. కాబట్టి యీ బాధ్యతను నిర్వహించుటకు ప్రజావలీ సంపదిత జాతువున్నదా యని మనఃపూర్వకముగా దగను. మనకు చారిత్రమే రుజువుగ నుండగలదు. నాకు ముఖమగు మాదుదేశములకేళ్లు నున్నవి. ఇంగ్లాడు, ఫ్రాంసు రుష్యాదేశములనుగూర్చి యాలోచింతుము. 1832వ సంవత్సరము నుండి యింగ్లాడునందు ప్రజాయంత్రపరిపాలన మేర్పడెను. అపటినుండి యభివృద్ధి నిదానముగను, జాగ్రత్తగను గలుగుచుండెను. ఫ్రాంసు చారిత్రముచూడండి. ఒక నిర్వహణప్రభుత్వము పటాపంచలు గావించుట అధికారమంతయు ప్రజావలీపాస్ట్రములలోనికి వచ్చెను. మరల ప్రజాస్వామ్యమునుండి తెప్పించుటకు నిరంతర ప్రభుత్వ విధానమే తలనూపెను. మనకు స్పష్టముగ తార్యాణముగ విశిల్లుచున్న రుష్యాస్థితి జూడండి. ఇరువదియేడు సంవత్సరములనుండి నేను రాజ్యాంగవిధానమును, నిరాపాయముగ విమర్శించుచున్నాను. పరిపాలనాక్రమము మిగుల యత్నశీలముగనున్నదని నాకు తెలియును. అందలి లోపములను, తప్పులను నాకు తెలియును. కాని వానిని సవరింపవలసియున్నది. ఈ సభవారికా లోపములను సవరించుట అధికారము, అవకాశము గలవని తలంచెదను. అట్లు పరిపాలనావిధానమునందలి లోపములను సవరించు సవరమున మనలోపములను కప్పిపుచ్చునారాదు.

మనమీ బాధ్యతను నిర్వహించుట కుచితజ్ఞత సంపాదించుకొనవలెనని యంతసేపు ముచ్చటించితిని. స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి నామిత్రు లిదివఱకే గంభీరపన్యాసముల నొసంగిండున వానినిగూర్చి యించుకేనిమరల యుపన్యాసంపక ముఖ్యముగ నాలోచింపదగిన యీత్రాస్త్రవిషయమునుగూర్చి మాత్రము చెప్పితిని. ప్రజావలీయర్హత సంపాదించుకొనినవిమ్ముట సామాన్యమునందు బాధ్యతను చక్కని నిర్వహించుకొనుటకు శక్తిసామర్థ్యము తేర్చుడినవిమ్ముట, ప్రజావలీ కోర్కెల నడ్డుపెట్టుట కవకాశి శక్త్యముగాదు. శ్రీమతిసరోజినాయుడు ఒకానొక సమయమున 'మీరు స్వపరిపాలనమును పొందుట కర్హులైనయెడల మిమ్ము భగవంతుడుగాని మానవుడుగాని యడ్డుపెట్టబాల'డని చెప్పెను. నేనీయభిప్రాయముతో సంపూర్ణముగ నేకీభవించుచు 'మీరర్హత సంపాదించుకొన నంతవఱకును భగవంతుడుగాని మానవుడుగాని మీకు స్వపరిపాలన మొసగ'డను వాక్యమును చేర్చెదను.

ఈనాలుగు మాటలతో ముజుందారుగారి యసలతీర్మానముకన్న జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారి తీర్మానమే యాచరణయోగ్యమని తలంచుచు ఆసవరణతో నే కీ భవిం చుచున్నాను.

నర్. జి. భాయి:— అయ్యో, దలలుగారు తెల్లపిన యభిప్రాయములతో నాకుగాని నాసంఘము వారికిగాని యెట్టి సంబంధము లేదని స్పష్టముగ చెల్లుపుటకేనేను ముఖ్యముగ నాసానమునుండి లేచితిని. బ్రిటిషు పరిపాలనవలన గలిగినలాభములను ఆతనివలె నేను గుర్తించుచున్నాను. కాని జమ్నాదాసుగారి సవరణతో నేకీభవించుటకుల కాతడు జూపిన కారణములు మాత్రము నాకు నచ్చినవిగావు. గత పదమాడువందల సంవత్సరములనుండి తమదేశమున మాకు స్థానము నొసంగిండులకు హిందూ మహమ్మదీయులకు కృతఘ్నులమై యుంటిమని సభ్యులెవరును పొరపడగూడదని విన్నవించుచున్నాను. బ్రిటిషువారి యాగమమునకు పూర్వము మేము ప్రభాతిచెంది యుండలేదనుట నాప్రసమే. కాని అప్పటిస్థితిని, యిప్పటిస్థితిని గమనించి పరిశీలన ముగావించుకొన వలసియున్నది. బ్రిటిషువారి పరిపాలనమున పొరపడ లభివృద్ధిగాంచిననుగూడ, స్వదేశీయల బాంధవుల మేమడ్డుదగులుట న్యాయముగాదు. బ్రిటిషువారి యాదరణ క్రింద అధినివేశ రాజ్యముల స్వపరిపాలనా విధానమును పొందుట మనవిధియని నాయభిప్రాయము. ఈకొలం మాటలతో జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారు పాదించిన సవరణ నామోదించుచున్నాను.

రాయి డి. సి. బరువా బహదూరు: నాయభిప్రాయములలో ప్రస్తుత సమయమున జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారి సవరణ మిగుల యవకాలముగ నుండును. కేంద్రప్రభుత్వములో ద్వంద్వవిధానమును ప్రవేశపెట్టుటకును, రాష్ట్రములందలి కాఖలనన్నిటిని ప్రజాయత్తములుగ జేయుటకును దేశము అర్హత సంపాదించుకొనెనా, యని యాలోచించుట కొక యుక్త సంఘమును నియమించుట భావ్యముగ నుండును. అంతవఱకును మనము ఓర్పు వహించి జేచియుండవలెను. ఉపసంఘము వారి నిర్ణయమునుగూర్చి మనము శంకింపగూడదు. అందుకు బదులు మనము సంతోషము జెందవలయును. కాబట్టి యొక యుపసంఘమును రాజప్రతినిధిగారు నియోజించెదరని తలంచుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారికిని, కాననసభకును తృప్తికరముగ నుండులాగున యాయుపసంఘమువారు అనుకూలము గునివేదికను తయారు చేసెదరని నేను తలంచుచున్నాను. కాబట్టిసవరణ సంగీకరింపవచ్చును. అర్హత సంపాదించుకొని యాస్థానము దేశవలెనను లోకోక్తిమన లక్ష్యమునందుండుటే యుక్తము

అచ్చులొ నున్నది త్వరలో సిద్ధమగును
1922 సం॥ స్వదేశీ క్యాలెండరు
మహాత్మా గాంధీ, తేక లో॥ పులకు
పటములు అందులో కలవు. కొలది క్యాలెండరులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నది గాన అర్హులు ౨ అణాలు పంపి, ముందుగ రిజిస్టరు చేసుకొనవలెను.
వెల ప్యాకింగు పోస్టేజి సహా 12 అణాలు,
మేలురకం కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుము, పువ్వుపచ్చకర్పూరం ధరసహాయముగ దొరకును.
రెంటివిలాసం- క్రిష్ రాజ్ అండు కో,
కోలాకూర్ 256, చై నాబార్ రోడ్, మదరాసు.

జైలులోనుండి మహమ్మదాళిగారు

వ్రాసిన లేఖ

"దైవాజ్ఞ అనుల్లంఘనీయము"

నాయనా!

నేను చాలకాలమునుండి మీకు జాబువ్రాయవలయునని అనుకొనుచుంటిని. కాని యేదో యొక కారణమువలన దినములు గడిచిపోవుచుండెను. నేను వాల్తేరునం దశిష్టుచేయబడినప్పటి నుండియు నాభార్య నిర్వహించుచున్న కార్యమును గురించి మీరు పత్రికలలో వ్రాసినసంగతులు చూచుచున్నాను. మీ పలుకులు నాహృదయమున కంతవచ్చినవో తెలుపుట కొక్కపంక్తిని వ్రాయదలచితిని. ఈ సంగతి నేను మాటలలో తెలుపజాలనని మీరే యొప్పుకొంటిరి. మేమెకరినొకరు జూచుకొని ప్రేమించి తరువాత వివాహము జేసికొంటిమి. భారతదేశమంతట దిరుదు. నే నీవిషయము మీతో నొకమారు చెప్పియుంటిని. కాని అప్పటికంటె నిప్పుడు నాభార్య నాకెక్కువ ప్రయత్నము సహధర్మిచారిణి యాయెను. మా నిర్బంధవాససయమునను తరువాత మేమనుభవించుచున్న కష్టములలోను ఆమె యొనర్చుచున్న కార్యములవలన ఆమెయందు నాకెక్కువ ప్రేమ గలిగెను. వాల్తేరునందు నేనరెట్లు చేయబడినపుడు రైల్వే పోలీసు స్టేషనులోనికివచ్చి పిల్లల విషయ మేమియు విచారింపవలదనిచెప్పి నిశ్చలముగ తిరిగి రైలును ప్రవేశించిపరు దామె యందు నాకుద్ధవించిన గాఢానురాగ మదీవర కెప్పుడును లేదు. అతీసోదరుల విషయము మీరు వ్రాయుచున్నది చూచితిని. మీరు మమ్ములను గొనియాడితిరి. అందువలన మేమెక్కుడు తృప్తిపావంతులమైతిమననది నిజము. కొందరు విమర్శకులు "ముద్దాయిల వాదము" "క్షమాపణ" అని మమ్ముల విమర్శించునపుడు మమ్ముల సరిగ సమర్థించిరి. మేము కుపితులమై ప్రవర్తించు సమయమున దానినుండి తప్పించి యుత్సాహవంతుల జేయుచు వ్రాయుచుంటిరి. మీరింతవరకును మమ్ము పొగడుచు గాని సమర్థించుచు గాని యేమియు వ్రాయలేదు. నా సతీమణిని గురించి మీరు పలుమారు వ్రాయునపుడు నాకంత సంతోషము గలిగెడిదో ఇందువలన గూడ నా కంతసంతోషము గలుగుచున్నది. మీరామె నింత పొగడుటను క్షమించెదను నా సతీమణి నింత పొగడుచు ధీరకార్యము లొనర్పజేయ గలిగినందులకు మీరై నాకీర్తి లేదు. కొలదికాలములోనే ఈవిచారణ ముగియను. అప్పుడామె విశేషధీరకార్యము లొనర్చి మీ పొగడ్డల విశేషముగ సంపాదించుకొనుటకు వీలు కలుగును.

మేజస్ట్రేటు ఎదుట నాల్గవ దిన విచారణ ను గురించి త్రైతసేగారి కొక లేఖను వ్రాసితిని అది మీరు చూచితిరాయని నాకాశ్చర్యము గలుగుచున్నది. నేజెప్సీదానిని గురించి బొంబయిక్రాంతికు పత్రికగూడ నెంతదుర్మార్గముగ ప్రకటించినదో మీకు తెలియును. సాంకేతికలిపి సరిగ తెలియని విలేఖకుల వ్రాతలను ప్రకటించు, నూతన పత్రికలలోని వ్రాతలవలన నేదేని యొక యభిప్రాయ మేర్పరచుకొనుట యెంతపొరబాటుసంగతియో నిందువలన తెలిసెను విలేఖకులు సామాన్యులుగ వ్రాయవలసినపు డా పనిని మరచి మాటల వినుటయందు నిమగ్నులై యుందురు. నేను జైలునందు లేనప్పుడు విలేఖకుల వ్రాతలను సరి జేయుటకు కాలమును ఓర్పును నాకులేవు నేనిప్పుడు జైలులు లోనుండుటచే నాజీవితమునందు ఓర్పు ముఖ్యముగా నవసరము చాలవ్యవధిగూడ నుండును అందుచే నిదివరకులే నట్టి లేఖల సరిజేయుకుండ నుండజాలను కాని అందుమూలమున అప్పులో మునుటల నెల్ల ప్రజలు నమ్మరాదు మేజస్ట్రేటు గారియెదుట 4 విన విచారణ యొక్క నివేదిక యందు పత్రికలలో చాలలేఖలుగ ప్రకటింపబడెను. దీనివలన కొంతమంది ప్రజలైన ను మమ్ములనుగురించి పొరబాటు అభిప్రాయమునుబడెదరు క్రాంతికలపత్రికయందు నావాక్యములను చాలవాక్యములు తారు మారుచేసి ప్రకటింపబడెను. వానినిగురించి నేను తయారుసీగారికి వ్రాసినలేఖలో తెలిపితిని, అందు కొద్దము విధిత్వముజేయు విషయమునుగూడ తెలిపితిని. మేము నొద్వైయమొనర్చునెంచలేదు. మూడుదినములవరకు విచారణ సరళముగ నే నడచెను. కొద్దము నిర్లక్ష్యముజేసిరిగాని, మేము మమ్ములను సమర్థించుకొనుచుంటిమి గాని కొద్దవారు గాని, ప్రభుత్వప్రతినిధులు గాని చెప్పుజాలరు. మూలానా హుస్సేను అహమ్మదుగారి వాక్యములను సంతర్పమున తిక్కులు దట్టపించెను, కొద్దవారు సమర్థుడైన అనువాదకుని పిలిపించుటకు తీరస్కరించిరి. మేజస్ట్రేటు, ఆంగ్ల భాషలో మాటలుగల ఇంకొకనిదితుడు వాక్యములను నీయ

వలెననిచెప్పెను. ఇందు మూలముననే డాక్టరు కిమలూగారు యుద్ధ భాషయందు మాటలాడిరి. మరునాడు కొద్దవారి ప్రవర్తనవలన మూలము ఒక్కరాత్రిలో నెందువలన నాహమ్మ సంభవించెనో తెలియదు. కొద్దవారే తీరస్కారభాషముతో ప్రవర్తించిరి కిమలూగారి వాక్యములను నాదానివలననే యున్నది. కాని మేజస్ట్రేటు ప్రతివాక్యమునకు అడ్డుపెట్టగడనెను. కిమలూగారు జెప్పినది తానిని వ్రాసుకొననని మేజస్ట్రేటు నేను తరువాత వాక్యముల మీయదలచినవో నిలుచుండవలసినదని శంకరాచార్యుల వారితో మేజస్ట్రేటు నేను. తన మతమున కది వ్యతిరేకమగుట చే నట్లుచేయజాలనని శంకరాచార్యులవారనిరి. ఇందుమూలమున నే కాంతముగ మేజస్ట్రేటునకు యుక్తాయుక్తములు తెలిపితిని. శంకరాచార్యులవంటివారిని గూడ వారి మతధర్మమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించి ప్రవర్తించి వచ్చినందులకై మాతృదేశమునుండి ఈదేశమునకువలసవచ్చిన జాతియందు దీమేజస్ట్రేటుద్భవించెను. ఆంగ్ల న్యాయస్థానముల కంతయెక్కువ గౌరవముండవలయునని యాతనివమ్మకము. ఆయనకు దేవునియందునమ్మకము లేదా? ఈవిషయము పత్రికలలో "నీకు దేవునియందు నమ్మకము లేదా?" అనిమాత్రము ప్రకటింపబడెను. ఇందులకు మేజస్ట్రేటు తిరస్కారముతో కూర్చొనుచు ని యాజ్ఞాపించెను. నేనాయాజ్ఞను తీరస్కరించితిని అని కాని "నేను కూర్చొనునీవేమి చేయగలవో చూచెదను" అని యనలేదు. ఆతను బలముపయోగింపగలదని జెప్పితిని కాని నిందితుడు కూర్చొనవలెనటను న్యాయశాస్త్రమునందెక్కడను నిబంధనలేదు. పాపము పాకతాళి మేజస్ట్రేటును సమాధానపరచుటకు చాల ప్రయత్నించెను. తాను వాక్యములనునిచ్చుచున్నపుడు మధ్యమధ్య సభ్యులకుముట్టెట్టవలదనియు నట్లు చేసినయెడల తానువాక్యములను సరిగ జెప్పజాలననియు జెప్పెను. కానిగతదినపు వాక్యములవంటివానిని రికార్డు చేయకూడదనియు, కొద్దవారి సహాయవాదులుగూడ వినగూడదనియు మేజస్ట్రేటు స్థిర పరచుకొనెను. మా ల నా హుస్సేను అహమ్మదుసాహెబుగారు జెప్పినదానిని కొద్దభాషాంతరికరణము జేయంపక పోవుటయేగాక దానిసరళముజేసుకొనుటకుగూడ ప్రయత్నింపలేదు. (మహమ్మదీయ మతసిద్ధాంతములను గురించినదానిని దాను భాషాంతరికరణంప నశక్తుడనని కొద్ద అనువాదకుడు ఒప్పుకొనెను.) ఏమియు వ్రాసుకొనలేదు. ఇంతయెగాదు" మూకీభాషము వహించుటయే యనమానించుట. అదిగాక కొరానునిక్కడ చదువుటనవసరము అనిరెండుమూడునితావాక్యములనుగూడ చదివెను. మూలానానసీరు అహమ్మదుగారి క్లుప్తమగు వాక్యములను గూడ నిట్లేనిరారించెను. చట్టి విరుద్ధమగుదోషముల నెన్నిటివో యొనర్చుటయేగాక మేజస్ట్రేటునా వాక్యములను తుదిభాగమున వినకయే నెవన్నుకొద్దనకు కేసును పంపెను. నావాక్యములను వ్రాసియాయవలెనని యనందులకు గాను సాంకేతికలిపియు టైపుజేయుటయు తెలిసిన వానిని బంధననియు మేజస్ట్రేటు స్వయముగగోరుటచే ప్రథమమునందులకు సమ్మతించితిని ఇదియంతయు తమపాజేయవలెనని అతడెట్లుగోరెను. రెండవదినమున ప్రాసిక్యూటరు, తరపు నాశ్చ్యము సగమైనను ముగియక పూర్వమే ప్రభుత్వన్యాయవాది ఇద్దరు సాక్షులకు సమముల పంపవలెనని కొరగాకృధాగా విచారణలో కాలము గడపుటనవసరమనియు ఉన్న సాక్షులను నెవన్ను కొద్దవారి పిలిచినజాలననియు మేజస్ట్రేటు యుత్తరవుచేసెను. మేజస్ట్రేటుగారికి గూడ ముందే నెవన్నుకు పంపవలయునని యుద్దేశము!! 29 వ లేవీన విచారణముగియకముందు నెవన్ను విచారణప్రదేశము చూలునాయని పట్టుకు ప్రాసిక్యూటరుతోమాటలాడుటకు జూడిమలుకమిషనరు వచ్చును!

ఉరియొగ్గముల తయారుచేయుటకు వడ్రంగినిగూడ నమ్మచే పంపి యుండవచ్చును! నేను మహమ్మదీయన్యాయశాస్త్రమునుగురించి శిష్యునపుడు మేజస్ట్రేటుకుతులతో "పత్వాల్తో నిక్కడ అనవరములే" దని చెప్పుచుండెడివాడు. ఇట్టి గందర్యములలో పాకతాళిగూడవిసిగి "ఇట్టి అల్పవిషయములనుగురించి నన్నేమి ప్రశ్నించెదవు మహమ్మదీయన్యాయశాస్త్ర మిట్టిగందర్యముల నేమి జేయవలెనని విధించునో యడుగును" అనియనెను. ఇదియంతయు వృధాయాయెను. అప్పుడు పాకతాళి సహింపజాలక "ఈఅసభ్య ప్రహసనము" ని యనెను ఈవిచారణ ముగియగనే మేజస్ట్రేటు వెడలిపోయెను. మరల క్రొత్తమనిషిగ మారెను. పాకతాళిమీద రెండవకేసునందును తరువాత నావైకేసునందును విచారణ మూడవదినమందు ప్రవర్తించిన విధముననే ప్రవర్తించెను. ఈ కాని మార్పులకు కారణమేమియో నాకుతెలి

యదు. విచారణాంత్యధిరమున విచారణ ముగిసినది. మేము బయటికివచ్చితిమి. కొంతసేపటికిపట్టికు ప్రాసిక్యూటరుతరస్కరిగతినిమ్ము సమాపించి మీరింకొకపర్యాయము కొద్దవారికి వచ్చుట కభ్యంతరము గలదా? ఒక సాక్షి తప్పు పత్రమును దాఖలుజేసెను. అతనిని తిరిగి విచారింపదలచితిని నీ మమ్మడిగెను. "మీ ఇష్టమువచ్చినట్లు"నని జెప్పి కొద్దనకు జనితిమి. సాక్షియగు సి. వి. డి. రిపోర్టరు తిరిగి ప్రమాణమును జేసి తానప్పుడీ దాఖలుజేయుచున్న పత్రము నా యుపన్యాసమని జెప్పెను. అప్పుడు సాక్షిని అంతకు పూర్వము ఇంకొక పత్రము నా యుపన్యాసమని చెప్పినందులకు ఫోరరీ నేరముగింద ప్రాసిక్యూటరును జేయుటకు గల నా హమ్మను వదలుకొంటిని మేజస్ట్రేటుతో సంతోషముతో జెప్పితిని. మేజస్ట్రేటు సమాన సంతోషముతో కృతజ్ఞతాపదనము లొనర్చెను. దీనిని బట్టి కొద్దవారి వారి (నిందితులతో గలిపి) చర్యయొక్క స్థితిని మీరు గ్రహించుకొనుడు. మనకందరకు తెలిసినట్లు, నిజముగా మేజస్ట్రేటు కీటుబొమ్మ (మొదటిదినమున, నా సోదరదేశీయు నిట్టి పనిజేయుట కుపయోగించుట చాల విచారకరమైన సంగతి యని వారికి తెలిసితిని) నా వాక్యములనంతరము కేసు ముగించెను. చట్టవిరుద్ధవిధాన మవలంబించి విచారించి చరిత్రలో ప్రసిద్ధి నొందవలసినట్టియు న్యాయమున కాదర్శముగ నుండవలసినట్టియు కేసును చెడగొట్టినందులకు గాను మేజస్ట్రేటుగారిని వారి రాజభక్తికి పొగడెద రమకొనినవారుగూడ నిరసించినట్లు తెలియుచున్నది. అందుచేతనే ఆలసాబాదునుండి రాన్ ఆల్ఫ్రెడుగార ను బారిష్టరును ఒక అతీమును లాహోరునుండి సమర్థుడైన అనువాదకుని ఈ కేసును సరిగ జరుపుటకు తెప్పించుచుండిరి. కాని ఇదియంతయు నొక ప్రహసనము దీని నేదయు నభివృద్ధి జేయజాలదు. మేము కొద్దకు తీరస్కరించుచు ప్రవర్తించెము. అల్లరిగూడ జేయము. మూగవారలె నుండెను. దౌర్జన్యరాశిత్య పట్లండవలెనని కొరడు. దౌర్జన్యము జాల కృత్యములకు బాధ్యత వహింపవలయును. చాలమంది మహమ్మదీయులు తుదిదినమున భగవంతుడు తీర్పు జెప్పనపుడు దౌర్జన్యముయొక్క అంతరములు తెలిసికొనెదరు. దౌర్జన్యరాశిత్యముగూడ జాలకృత్యముల జబాబుదారి వహింపవలయును. పనికివందలు అహింస చేరుపెట్టుకొని యేమియు చేయలేందురు.

నెలపు నైకొనెదను. దేవదాసుకును చిన్న వారలకును నాప్రేమను తెలుపును. తల్లికి సలాములు.

మాండిని భిలాభతునిధికి పంపవలసినది. తల్లికిని, నాభార్యకును ధనసహాయ మనవసరము. మేము తనివెతిరిన ముష్టివారలము ఎంతభగవంతుడైనను మనయుద్దయము దానినంతనుమింగి వేయుచుండును. ప్రియమైననీకు నమస్కారములు.

జైలు, కరాచీ } ఇట్లు
18 అక్టోబరు 1921 } మహమ్మదాళి.

(ఈజాబునందలి యభిప్రాయములనే యనేక కారణముల వలన నేనును గలిగియున్నాను. ఇది మహమ్మదాళిగారిస్వభావమునంతయు తెలుపుచున్నదని తలచుచుంటిని. ఇదిహామాన్యముగా మేజస్ట్రేటుగారిద్వారా వచ్చియుండవలెను. ఈజాబులోని మాటలలోనొక్కటైనను దీనివేయ నాశిష్టములేదు. మో. క. గ.)
(యంగుయిండియా)

అమకమునకు

హార్వేజే తయారుచేయబడిన 16" X 8 1/2" X 8 1/2" కొలత గల ఒక కాంపొడు కన్ డెస్ పింగు అరియర్త్రము. రొబెజే తయారుచేయబడిన 16 1/4" X 26 1/2" X 8 1/2" కొలతగల ఒక కార్లిన్ యర్త్రము. 12 X 24 కొలతగల 2 మార్బుల్ హరిజూబల్ ఆరియర్త్రములు- వైన్ తెలుపబడినవచ్చియు చిన్న మిల్లులకు లేక కర్మాగామునకు తగినది. 8284 బి

J. C Tosh Ltd., 2, Strand Road, Calcutta.

సెలెక్షన్ చంద్రవంశము.

గనేనియూ అను నొకగోళమునకు మహారాజు. పథ్యములేదు. పిలికారితో పనిలేదు. ఎటువు, తొలుపు, పచ్చి, అను మూడు విధముల నెకగోళమున మూడు పూటలలో మానునను. శ్రీల కునుమ న్యాయులకు కూడ ఇది రాజోధము. డబ్బీ 1-కి నెల 2-4-0

1 చంద్రవీ (యలయచంద్రమున కనుపానము) టౌన్సు 8-0-0

1922 కేలండరు 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు, మాటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నవి. నెల 1-కి 0-8-0, దశను 1-0-0. ఒకటి కావలయువారు 4 ఆనాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కొరవారికి పోస్టుచార్జి అధికమగును. క్రతియంట నుండెగినది. కొలదిప్రకారే యున్నది. (1251)

గంధర్వపార్శ్వనీ, రాయవరం, (గోదావరి)

తణుకు ఆ. డి. ముననముకోర్టు

ఫయలు O. S. No. 272/1920.

వాది : మాండల అన్నయ్య, సా. కానూరు.

ప్రతివాదు : 1 బళ్ల వీరాస్వామి, 2 యా. సరయ్య, 3 యా. సుబ్బయ్య, సా. కానూరు.

వాది ప్రతివాదులపయన, 1918 వా. కేసు 2 ప్రతివాది వారి వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రామిషికోటు తాలాబ్ బాకి రు 78-10-9 అకు నెల 1-కి మాటికి రు 1-4-0 లు చొప్పున వడ్డీతో యిచ్చుటకు రు 80-10-1917 యము తేదికి వాది కేసు 1-2 ప్రతివాదులు ప్రామిషికోటు వ్రాయించి యిచ్చి యాండగా 4వరు నోటు బాకి రు 106-10-9 లు రాబట్టు కొనుటకు తలకు అడిగెను. డి. ము. కోర్టులో వాది చావా తెచ్చింది. 4వరు చావాను గురించి 1 ప్రతివాది తనకు యేమి యీనా ఆక్షేపణను చేయడం సదరు కోర్టులో రు 21-11-21 సం. ము. తేదికి క్లెయిమ్ గానూ, కలీబాధ్యురగానూ, యేజంటు ద్వారాగానూ పోజరయి తెలియపర్చుకొనెను. అట్లు చావరు కానియడం కోర్టువారు సదరు 1 ప్రతివాదిని యిచ్చు పార్టీ చేసి చావా తీర్మానము చేయెను.

Tanuku } S. Somasundara Rao,
24-10-21 } (3232) వాది ప్లీడరు.

శ్రీ కోమలం ఆ. డి. ము. కోర్టు

రిజిస్ట్రేషన్ నెం 475/21 రు.

వాది : కోరాడ సీతమ్మ,

ప్రతివాదు : --

1 లండ వెదనరిసింహులు,	9 లండ చినదాసేను,
2 లండ సాగుపిళ్ల,	10 లండ చినలక్ష్మమ్మ,
3 లండ సాగుపిళ్ల,	11 లండ యర్రయ్య,
4 లండ అమ్మయ్య,	12 లండ అమ్మయ్య,
5 లండ అమ్మయ్య,	13 లండ సాగు పిళ్ల,
6 లండ వెదనాసేను,	14 లండ అమ్మయ్య,
7 లండ అమ్మయ్య,	15 లండ వె క య్య,
8 లండ యెంతు పిళ్ల,	16 లండ పోలయ్య,

వాది కేసు ప్రతివాదులు 16-10-19 తేదీని రు. 1200 లకు వ్రాయించియిచ్చిన ప్రతివాదుల బాకీ ఆసలు వృద్ధులు రు 1489 లు రాబట్టుకొనుటకు వాది యాచనా తెచ్చి యిచ్చాడు. వాయిదా 17-11-21 కి కేసుపడియున్నది. ప్రతివాదులు పోజరయి ఆక్షేపణలు చెప్పుకొనెను.

I. Venkannah,
25-10-21. Pleader for Plaintiff.

వ్యవసాయ శాస్త్రము

ఇందు ఎకరపులు, పశువ్యాధులు అందుల చికిత్సలు, యెట్టి నేలలు యేకంబలకు పయోగించునదియు మొదలుగాగల విశేష లాభములను దీయుమార్గములు సూచింప బడినవి. 50 చతులు మాత్రమే మిగిలి యున్నవి. 300 పుటలు. వెల రు. 1-8-0

నేకు బ్రదర్స్, మచిలీకట్నము.

వ్యాధి నివారణ మందులు	
1. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
2. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
3. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
4. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
5. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
6. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
7. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
8. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
9. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0
10. పండ్ల పువ్వులను నాశనము గావించు మందు	రు. 2-8-0

కరాచి విచారణ

జగద్గురు శంకరాచార్యులుగారివాదము.

శంకరాచార్యులవారు మాన్యునియే తమవాద్యులమునిచ్చిరి. తమవాద్యులమును అతివ్యతిరేకముగ జరిగెను. అందుచే వారు చెప్పినది సరిగ్ గా పిండుటకు వీలులేకపోయెను. వారిట్లు చెప్పిరి. మమ్ము సర్వజ్ఞుడేనపుడు ఎక్కడను దీసికొని వెళ్లినదియును జెప్పలేదు. కరాచీకి గాక మరెక్కడకో తీసికొని వెళ్లెమంటి మని చెప్పిరి, నాగపురకాంక్షనుసభ సంపూర్ణస్వరాజ్యమును. ప్రకటించెను ఈకుటపన్నులముకప్పటి రాజప్రతినిధిగారినిగూడ నాహ్వానము జేసితిని. నేను భక్త్యుపదేశముల జేయుచుంటిని. అది నావిధి. దానివలన వచ్చుఫలితములనుభవించిపనిధముగనున్నాను. మహమ్మదీయులు సైన్యములో జేరుట పాపమున తీర్మానమునుగురించి నాకు తెలియదు. నేను రాజకీయ శంకరాచార్యులనుగాను. నేను కారదాపీతాధిపతియగు జగద్గురు శంకరాచార్యులను. చాల మంది నన్ను టంగిలకరించిరి. యంగు ఇండియా న్యూయిండియా పత్రికలను వదిలివేసి ఆసహాయోద్యమపత్రికయగు బొంబాయి క్రాంతికలు పత్రికను మముజరుపించుచు టాక్సర్వజనకముగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారు, ఆరెట్టుచేయబడినది వెంటటరాము అను పేరుగల భారతకృష్ణతీర్థజీయను నాయన యనియు జగద్గురుశంకరాచార్యులు గారనియు ప్రకటించి ప్రజలకండగప్ప ప్రయత్నించిరి. 2. ఎలి ఫెన్స్ నుగానూ (ప్రభుత్వస్వామ్యవాది) యున్నది. 3. అనగా టామియనియో మరేమియో తెలియలేదు. (నవ్వు)

గులాముబాద్ గారి సభాచర్యసింధిభాషలో జరుగుటచే దానినిగురించి సి. వి. డి. వాకి నివేదికలు సరిగనుండజాలవు. పీరు ముబాద్ గారి యుపన్యాసమువై నాధారపడియున్న సాక్ష్యముగూడ సరియగునది కాదు. జిల్లామేజర్ ట్రేటు ఈకేసును గురించి వ్యవహరించుటలో మమ్ములను సేరస్థులని వ్యవహరించెను. ముద్దాయిలని వ్రాయలేదు. అందుచే నిదనరకే సేరస్థులనబరిగి నట్లు తేలుచున్నది. డాక్టరు కేమలూగారు కోర్టుచర్యలో చాల తప్పుపనులను గను బరచిరి. అవి సర్వములు. 1. వినము ఈకేసు నింకొక మేజర్ ట్రేటును బదలాయించవలెనని మేముకోము. కాని ఈసంగతులు రికార్డులో వ్రాసికొనవలెను. కేసును గురించి మేము జెప్పినది మేజర్ ట్రేటు రికార్డుజేయనిరాకరించెను.

శంకరాచార్యులువారు 30 షేజీలనుమాత్రమే ముగించిరి. ఇంతలో కోర్టువారు రిట్రాహ్వానములకు 2 గంటలకులేచిరి.

మాలనా మోకతాలీగారి వాద్యులము

మోకతాలీగారు జడ్జిగారిని తాను జెప్పినది శాంతముగవినగోరిరి. నేను జ్యూరులను చాలకాలము నిలుపను. ఈకేసు ఈ రాత్రియేముగిసియెడల నాకుచాలసంతోషము. మాత్రమేమోగాని మమ్మును వదిలిగాని త్వరలో కరాచీనుండి వెడలవలయును. నేను స్తీడరుగాను. మాయన్న గారివలెను. శంకరాచార్యుల గారివలెను విశేషప్రజ్ఞాకంతుడనుగాను నేనున్న సమర్థించుకొనయత్నింపను. నేనుదైవమునే నమ్మెదను. నేను చెప్పినదిసత్యము. దానిని ప్రాసిక్యూషను పత్యమువారుగూడ నొప్పుకొనిరి. ఇండవ ముద్దాయియగు మాలవీ నిసార్ అహమ్మదు గారు ముతానండి వెళ్లుచు జబ్బుగానుండుటచే కరాచీలోని కన్యాపాఠశాలలో బసచేసెను. ఆయన విషయనిర్ణయ సభలో సభ్యులుగారు కరాచీలో సభజరుగునపుడాయన అక్కడనుండుటచేయుపన్యాసమియవలెనని కోరబడెను. జగద్గురు శంకరాచార్యులగారును సహజీవీదేవిగారునుపొందువుల సానుభూతి జాపుటకాహ్వానింపబడిరి. శంకరాచార్యులుగారు వచ్చునప్పటికి కేమలూగారు పర్యవేక్షించుచుండిరి. నేను భిలాఫతుకార్యదర్శిని. మాదుపర్యాయము లాసేతుహిమాచల ప్యంతము భిలాఫతు సమస్య సరిగపరిష్కరింపబడుటకు ప్రయాణమొనర్చి చాల మందితో కలిసివెళ్లెనని. మహమ్మదీయులకు భిలాఫతుముఖ్యమైనది రాజప్రతినిధిగారికి రాయబారము లంపితిమి. ఈసమస్యసరిగ పరిష్కరించిన నేగాని ప్రజలలో శాంతియుండదని తెలిపితిమి. రాజప్రతినిధిగారు తమసానుభూతిని గన్పరచుచుప్రధాన మంత్రివద్దకు రాయబారులకుప్రయాణము సేర్పాటుజేసిరి. ఇంగ్లండునుజని కోటిరూపాయలత్యయముజేసితిమి. కానిఅదియంతయు వృధాయాయెను. టర్కీ సంస్థనయమున మరొక రాయబారము పంపబడెను. అదిగూడ వృధాయాయెను. నేను ప్రభుముముండి యు తిరుగబాలుదారుడనుగాను. నేను 17 సంవత్సరములు ఎత్తైన జాఖాయం దుద్యోగము జేసితిని. నాపేరు పింఛను దారులపట్టి యందుగలదు. కానినేను పింఛనును దీసికొనుటలేదు. నాకు

చాలమంది ఆంగ్ల స్నేహితులుగలరు. ఆంగ్లేయులు నామతమునకు శత్రువులని తెలిసికొంటిని. అట్టివారికి నేను స్నేహితుడుగ నుండజాలను. భిలాఫతులో సహాయముజేయువా రందరికిని నేను స్నేహితుడను. కలకత్తా వెడ్డివుడ్డుగారు క్రైస్తవుడు. వినను నేనాయనతో బాంబయినందు మా స్వస్థ్యము గావించితిని. మహాత్మా గాంధీ పొందువు. కాని మాయోద్యమమున కాయనలోడ్డుడుచుండెను. ఆయని మా నాయకుడు. కొన్ని విషయములలో గంధీగారును నేను భిన్నా భిన్నా యులము. విన ఆయనయూ మేమును ఎట్లు పరస్పరసహాయముతో పనిజేయుచున్నామో ఆశ్చర్యకరముగ నుండును. భారతదేశమునం దెవరైన ఎల్లప్పుడు శాంతిచిత్తులుగలవారును సంపూర్ణముగ నాలోచింపకుండ, కార్యమునకు గడంగనివారును యున్న యెడల ఆయన గాంధీగారే. మాయోద్యమము విఫలముగాలేదు భారతదేశమునం దేములజూచినను ఈ మాయోద్యమము ప్రబలింది. దేశమున నేగాక ఆఫ్ఘానిస్తాను టర్కీ, పర్షియా, అంగోరా, మెరాకో, ఈ జిల్లదేశములలోగూడ దీవిభ్యాతి వికసమయెను. 31 వ డిసెంబరునకు దౌర్జన్యరాపిత్య ఆసహాయోద్యమము సఫలము గాకపోయినయెడల స్థితిగతులు సరిగనున్నచో దౌర్జన్యమునకుగూడ కడంగగలము. ప్రాసిక్యూషనులవలన ప్రభుత్వమువారిపనిసాగుదు. మేము ద్వీపాంతరములకు పంపబడినను ఇతర నాయకులు బయలుదేరుదురు. మహమ్మదీయులు గోరినది ఇచ్చుటయే ప్రభుత్వమున ముఖ్యమార్గము లేకపోయినయెడల శాంతియుండజాలదు. ప్రభుత్వము తనదోషమునుగొనవలెను. ప్రభుత్వమువారుజేయవలసినవిమూడుగలవు. భిలాఫతుసమస్య పరిష్కరించుట, పంజాబుదురంతముల జక్కజేయుట, సంపూర్ణస్వరాజ్య మిచ్చుట. తిరిగి కేసు మంగళవారముగోజున విచారణ జరుగును ఆ దినమున జడ్జిగారు కేసువిషయమై జ్యూరీకి తెలిపెదరు. కేసు చాలనుద్రేకము కలిగించినను శాంతముగ నుండెను.

అద్భుతమునకు

ఒక రఫ్తక్ హరిహంటల్ కాంపౌను కండ్లకోసంగు సెమి పోర్ట్ బుల్ నేను యెంజిక రాయిలను 120 బి. హెచ్. పి. గలది నూపరిపీటరు డాంకి ఫీడ్ పుపు, అదనముగ ఒక నెట్టు మెయింక బేరింగులు, క నెక్టింగు రాదా, బ్రాసులు మొదలగు సాధాగణ్యమైన పరికరము లన్నిటితో సహా ఆమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నది. (8284 ఏ)

J. C. Tosh Ltd., 24, Strand Road, Calcutta.

Wonderful కుష్మరోగ నివారణ

ఒక మహాత్ముని వల్ల లభించినది. కుష్మర్యాదులను యేజాతి సహాయ నయినను మేహవ్యాధులను యాపుమాపును. అమితముగ వీర్యవృద్ధి కరీరకాంతి కలగజేయును. గుణములేదని ఋజువుజేసికొని ఖరీదు వాపసు చేయుదును; పథ్యము లేదు. 1 నెలకు సరిపడు 60 మాత్రలు గల డబ్బా 1-కి రూ. 6-0-0 (873) యమ్. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, కొత్తపేట, గోదావరిజిల్లా.

బహుమానము వైద్యవిద్య

ఆయుర్వేదశాస్త్రశిష్యులకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీనాబజారు, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృక్షి మాన్యులను, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంద్రకాస్త్రము, భూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల పేజీ తమాసాని విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియగుట, శరీరములేని రెల కావంచేత మాటలాడించుట, భూమిపై గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మద్యుతముగా మేజిక డేయగు రసి గ్యారండ్ యిచ్చుచున్నాడు. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2113-883) పి. ఆర్. జగద్గురు నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

అనంతపురము

అనంతపురము కార్తిక శు.3 బుధవారము

అనంతపురము మండలమునకు స్థితియు లగు 19 స్థానములు 14 గు దరఖాస్తులు మూలము అట్టిబరు నెలబాటుకు వదిల నవి. దరఖాస్తుదారులలో కొంతమంది వాసానాది, గొండి లక్ష్య య్యు, జూబారి లక్ష్యులారావు (తాడిపర్తి) గాదు ప్రతినిధులను మునుపంపలేదుగాన వారిదరఖాస్తులు చెల్లకుండబోయినవి. అనంతపుర జేతనాధికారి, లోబారు పద్మనాభదాసు, అయిలారెడ్డి, అజీమద్దీన్, గానాల రామమూర్తి, దేవలూరు గురుమూర్తి, రామ శాస్త్రి, అవాహన మహమ్మదు, గూడూరు, రాజారావు, గుర్ర పిట్టి, తిప్పయ్యగార్లు 11 గురును నియోజింపబడిరి రాష్ట్రీయసభ ముద్వారా పూర్తి. కాకలసినసాము లింకను 15 కలపు వానికి నవంబరు 10 వ తేదీనకు దరఖాస్తు లందుకొనబడును. అదన భాగములను ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కార్తిక శు.3 బుధవారమునకు పంపెదము. ప్రతినిధులను దరఖాస్తుతో గూడ పంపనిచో దరఖాస్తు చెల్లదని అనంతపురము మండలకార్తిక శు.3 సభాధ్యక్షుడు తిలకివార్త నంపెను.

తాడిపర్తి ప్రముఖులకు నోటీసులు

ముందు పావలన దేశకాంతికి భంగము గలుగునట్లున్నది కాన మీరు చెరి 1000 పాపాయిలకు ఇద్దరిని జామీనును రెండు వేలకు పూచీకత్తును యియ్యవలెను అందులకు మీరు 8 వ తేదీని పాతకొరై చెరువులో గుత్తిపల్లా మేజిస్ట్రేటు ఎదుట హాజరు కావలెనని 1 వ తేదీ సాయంకాలము పోలీసు సబ్బయిన స్పెక్టరు తాడిపర్తిలో బొల్లి కొండప్ప, సులేమానుసాహెబు, కొట్లో శ్రీనివాసాచార్యులు, ఎం. భీమసేనారావు, కర్నూలు మహమ్మదల్లి సాహెబు, సీసప్పగార్లకు నోటీసులుచ్చెను వివరములు రేపు తెలుపబడునని సేద తాడిపర్తి నుండి తిరిగిచ్చింది. రాట్టములనిమిత్తము ఛోటానిగారి గొప్ప విరాళము

5000 రాట్టముల నువితముగా నిచ్చుటకును మరి లక్ష రాట్టములను విక్రీయి వనకధరకు విక్రయించుటకును యావ త్పూర్త భిలాభకు సంఘాధ్యక్షుడు చోటానిగారు (బొంతాయి) వాగ్దానము చేసిరి మహమ్మదీయులలో భిక్షువస్త్రధారణము ను ప్రబలచేయుటకు పీఠీపూరిక వహించిరి.

మహమ్మదాలిగారి కేసు విచారణ

శంకరాచార్యులవారిని వదలివేయుట

తక్కినవారికి చెరి రెండేండ్లు శిక్ష విధించుట

నవంబరు 1 వ తేదీని కరాచీలో జడ్జి జ్యూరుల నుద్దేశించి ముచ్చటించెను. జ్యూరులు కొద్ది కాలము లోనకేగి ఆలోచించుకొనినట్టి తీర్పుచెప్పిరి. మహమ్మదాలి పాకతాలి డాక్టరు కివలూగార్లకును తక్కిన ముగ్గురికిని మొత్తము ఆర్యునికి 117, 505 శిక్ష నులక్రింద ఒక్కొక్క శిక్ష నుకు రెండేండ్లువలెనని తీర్పు విధింపబడినగాని మొత్తముశిక్ష జంటగా ననుభవించవలెనని అందువలన అనుభవింపవలసింది రెండేండ్లుమాత్రమేగాని నాలుగేండ్లుకాదు. వారిపై కుట్రకేసు కొట్టివేసిరి. శంకరాచార్యులవారిని వదలివేసిరి.

న్యాయాధి పతి ప్రసంగము

1 వ తేదీ న్యాయాధిపతి వ్రాసిన తీర్పును విశ్లేషింపి కిరస్తాదారులలో జూరులకు వదిలి వినిపించెను. క్రిందికోర్టులో ను యాకోర్టులోను విచారణను గూర్చి ముద్దాయిలలో నిర్ధారా గ్రహించిరి, క్రిందికోర్టులో ఆకమమేమియనునాశుగ లేదు. క్రింది కోర్టులో ఆదిలోనే కేసును సెషన్సుకు పంపవలసి యుండునని సుజస్టేటు తలచుట ఆశ్రయముకాదు. ఆతరువాత జ్యూరీల వాడగుటచే నట్లు యోచించుట తప్పుకాదు. ఈకోర్టులోకి తీసువచ్చుట యెంతమాత్రమును ముఖ్యవిషయముగాదు. ఆ ఆక్షేపణ ముద్దాయిలు మొదటనే చేసేయుండిన ఆలోచించుటకు పిలువబడును- వారలకు చేయలేదు. ఈకోర్టులో ముద్దాయిలను గూర్చి చాల స్వేచ్ఛ యి య్య బడి నది అపుడపుడు న్యాయస్థానగౌరవము (నాన్వక్తి గౌరవమును జూరరులగు మీ శక్తిగౌరవమునుగాదు) ను నిలుపుటకు సేను కొంత ముచ్చటించవలసి వచ్చినను మొత్తముమీద తాతి న్యము వంకరుగాక కనికరమువంక నాభావము చాచ్చుగా వుగిగిది మీరు వివరవిషయములలో అసంబద్ధములగు విషయములన్నిటిని మరువవలెను. ప్రధానసేను కుట్రదానిగుర్చియే మీ రభిప్రాయ మియ్యవలెను. ప్రయత్న విరహితమగు కుట్ర

కేసులో మీ అభిప్రాయము ఆలోచనామాత్రమే మీ ఆలోచనను సేననుసరింప జేయవలెనుగాని దీనిలోగూడ మీ యిష్టానుసారము జరుపగోరవలెను. తక్కినవానిగుర్చి మీ ఆలోచనని నా యిష్టానుసారము సేను చేసెదను ముద్దాయిలపై సేనము రాజుదోహముగాదు మోక్షజనుగాదు. గాన వారు కుట్రచేయలేదని మీరు తెలిపినచో వారిని వదలుటయే కర్తవ్యము. గాంధీ రాయబారములను శ్వవహారమునుగూర్చి ముద్దాయిలు విమర్శ విషయములనుగూడ మీరు మరువవలెను. భిలాభకు ఆంధ్రోవా ఫలితములగుర్చి ప్రతికలలో వ్రాయబడిన విషయములనుగూడ మీరు మరువవలెను. వారు భిలాభకు సభ్యులని కేసు గాలేదు. మలబారు పిల్లనుమునకు వారు బాన్సులును సాక్ష్య చేయుచులేను. ఇవన మీరు వాదనన్నిటిని మరువవలెను. వారివల రాబట్టిన సామచేయుటకు ముగ్గురిని మూలకే కేసు చేయబడినను. శక్తి సంబంధములగు విషయములను మీరేమి యము చెక్కచేయగూడదు. డిశంబరు 31 వ తేదీలోగా వారికోరికలను దొరకనమువారు తీర్చినివో మనలందరకు ము ముడిదని 29 వ తేదీ శనివారమునాడు పాకతాలిగారు మనల బెదరించిరి. అట్టివాటలకు బడిసి మనము వారిని వారు నిజమున నేరము చేసినచో వదలగూడదు. ఏ ల న న మన మెంతకాలము బ్రతు క వ లె నో అంతకాలము ను బ్రతు కుట నిశ్చయము ఆయుర్దాయము కలవాని నెవ్వరును చంపకర్తవ్యము గాదు. వారిబెదరింపులకు బడియలేదని చావుటకు వారు నిర్దోషులని తెలిసియు మనము విడిచినచో దేశీయులకు వారిపట్ల సానుభూతి ప్రబలమగును. ముద్దాయిలలో కొందరు విద్వాంసులును పవిత్రచరిత్రులును కలరు. "వారు సన్మాన్మునే అనుసరించియు న్నుచో భక్త్యర్పణలవలన వారికిమహావీరవారము కలిగియుండెడిదని చెప్పవలసిన నాగులే లేరు " అను వాక్యము కొందరికి వర్తించును. దేశకాంతికి ఏకీభావమునకును యిది మాధ్యమకాదు. ఇది అపరాధము కాకపోయినను కక్షలకును విభాగములకును కారణమనట నిశ్చయము వారీదారి ననుసరింపవచ్చు మహమ్మదీయమతమునకును భరతభండమునకును బ్రతిపక్ష సామ్రాజ్యమునకును గూడ చాల మేలుకలిగియుండిరి లా ముద్దాయిలు సాక్ష్య భాముని కొలువునందును ఆలోచనశీలమందును మహాస్మృతి పదవులుండుడక యిటుల నీ న్యాయస్థానమున నిందితులుగా నిలుచుట తటస్థించినందులకు మనకు చింతకలిగినను దానిని మనము తొలగ ద్రోచి వారు దోషులగుదురా కాదా అని నిర్ధారణ చేయవలెను. మన న్యక్తి అభిప్రాయములను మనము పూర్తిగా మరువవలెను. తక్కిన దు ర వ ప్థ క లి గి నది. తక్కిన సుల్తాను కుటుంబము నకు భూమి లి సాహిత్యము లేకున్నను అనేక శతాబ్దములనుండి వారాహక్కును మహమ్మదీయ శుభాద్ధి కొటల రక్షణమును మతస్థలముల పోషణమును వహించి ఆ గొప్పమతమునకును నాగరికతకును మూలాధారమై ఆటటుంబ చలరారుమండెనుగాన ప్రతినిధి రాష్ట్రమున స్వతంత్రతను కొరునికొలమున సట్టియారాజ్యమునకు స్వాంత్ర్యమ్యుతి కలుగనున్నందునకు మనము సానుభూతిని హావవలసియేయున్నది. కత్తివలన వచ్చినది కత్తివలనే పోయినది. జైకము కని చెంతనుండితీసుకొని సేగకరిచ్చెను. దీనికి చింతపలనకొందరందురుగాని యిట్టిభావములతో పనిలేదు. సాక్ష్యమే మూలాధారమునకు మతమట్లు విధించింది. మతనియమములకు ప్రతిహేతులగు రాజ్యాంగనియమము చెల్లదు అది మతనిహితముని రుహుచేసిన నేరము కాజాలదని ముద్దాయిలు చెప్పిరి. ఇది విషయము చెల్లదు. వారు సార్వభౌముల ప్రకటనల వాధారముగ హామీ, సార్వభౌములు నియమబద్ధులు-న్యాయనియమము నుల్లంఘించుటకు వారి శిష్టి అధికారములేదు. రాజ్యప్రకటనమునకు నియమము భిన్నముగా నున్నట్లు కనబడినచో అది మన కిగ్రాన్యాయమునని గ్రహించి స్వృతినియమమునే అనుసరింపవలెనుగాని ప్రతిపక్షమునకు సరింప గూడదు. కాని యి పు న్న విరుద్ధపు వమనియునులేదు. అందరును తమతమమతానుభూతుల స్వేచ్ఛగా ననుసరింపవచ్చునుగాని మతనియమ వ్యాజ్యమున నితరులకు హాని చేయగూడదు. ఎన్నియోమతములున్నవి. భిన్న భిన్నముల ప్రతివాదును మతవ్యాజ్యమున గొప్ప నేరములను చేసినట్టి కొన జూమును అని న్యాయాధిపతి తెలిపి కరాచీ ఆశ్రమరాజ్యము ప్రతిని వారరుల కిచ్చెను. ముద్దాయిల సంబంధమున విడిగా తెలిసెను. 6 వ ముద్దాయి అటునిటు గాకుండ మహమ్మదీయులందరును మతనియమముల ననుసరింపవలెనని పలికెనని న్యాయాధిపతి చెప్పి సేనరాబట్టిన చెరువులకు చేసినమనలను వివరించెను. కరపత్రిములందు కరాచీతిగ్రామమునదూరంపలేదు. గాన వానిని ఏ ప్రభుత్వవిధిగైయెనును ఏ హెండితుడైనను సైనికోద్యోగులకు పంపియుండవచ్చున అని న్యాయాధిపతి చెప్పి 505, 117, సెక్షను

లనుగుర్చిగూడ 70 నిమిషములు ముచ్చటించెను. మధ్యాహ్నము 1-30 కు బారరులు లోనికిపోయి 2-25 కు మరలివచ్చిరి. మొదటిరంగు నేరములను ముద్దాయిలవరును చేయలేదనిరి. సేనస్టేటు అట్టిదని సంగీకరించెను. మూడవనేరమును కొరచా ర్యుల వారు త ప ఎ త కి న ముద్దాయిలందరును చేసినని జ్యూరులు 5 గురిలో నలుగురు చెప్పిరి. ఆ నేరమునకు తక్కిన 6 గురికిని చెరిచిబెట్టె కఠినశిక్ష న్యాయాధిపతి విధించెను. 117 క్రిందమహమ్మదాలిగారు నేరము చేసినది 1 గురు చెప్పిరిగాని మొత్తము రెండేండ్లు అనుభవింపవలసివలెను ముద్దాయిలెవ్వరును దోషము చేయలేదని ఒక ఆసెనరు చెప్పెను. విశ్లేషణగానే అల్లాహా ఆకృతిని భవనిండిపోయెను. రెండేండ్లలోపున స్వరాజ్యము వచ్చును. మతవిషయమున నష్టపర్చు తప్పును మహమ్మదాలిగా కనిరి.

నెల్లూరు సంస్కరణములు

నెల్లూరు మండలమునందు మద్యపాన నిషేధాద్యమప్రచారము అత్యద్భుతముగాను, నిర్విఘ్నముగాను, బయ్యవదముగాను జరుగుచున్న విషయము బుద్ధిభాగ్యము. క్లంబులల్ల నెలములలో ననేక పర్యాయములు ఆశాభంగము జెంది, స్థానిక అధికారులు బహుశః ప్రజలలో భీతిని కలిగించుటకు ప్రచారములలో ముఖ్యులగు చతుర్వదుల రాఘవయ్యగారిని, పాటూరు సుబ్బరామయ్యగారిని తక్షాస్వృతి 290 వ సెక్షను క్రింద అరెస్టుచేసిరి. ఈ అరెస్టు చాల అన్యాయమైనది. నిందితులను ప్రభుత్వరాకరణజావలయులలో నగ్రజ్యులు గాన తినుపక్షమున వాదించుటకు వలె సెన్సెరి పెట్టలేదు. మాపట్టణమందలి సమేయజస్టేటు కేసును నిచారించి నిందితులు రు 15 ల జరిమానాను ఇయ్యవలయును. లేనియెడల రెండువారముల సామ్య జైరసాలశిక్ష ననుభవింపవలయునని ఈ దిను మధ్యాహ్నము తీర్పుచెప్పెను. జరిమానాను మేము చెల్లించము, సంతోషముతో గుభముగ జైరసాలకు వెళ్లెదమని నిందితులు బలికిరి. న్యాయస్థానమందు సమాజేతమైయుండిన ప్రజావాహ్యము యొక్క సంతోషమునకు మేరలేదు. నాగికరతాభివ్యులు మిన్నములేను. నిందితులలో నొకరగు శ్రీయంతపాటూరు సుబ్బరామయ్యగారి సతీతికము శ్రీమతి పాటూరు వాలనరస్వతి అమ్మగారు సంతోషము పట్టజాలక తమభర్తపాదములకు (మొక్కినను. ఆమె అత్యాంధ్ర ద ము లో భర్త గారి తో నిట్లుబలికెను. "మీస్థానమును సేవాకమించెదను. మీ ఆదర్శ తర్యామును సేను నిర్వహించెదను." విదేశవస్త్రములను సంపూర్ణముగ బహిష్కరింపుడు. మద్యపుష్కరమును విజయముతో నాపివేయఁడు, తత్తణు సే ప్రభుత్వోద్యోగులను వదలివెట్టుడు అని శ్రీమతి వాలనరస్వతి అమ్మగారును ఆమె భర్తయుచేరి అచ్చట సమాజేతమైయుండిన ప్రజలకు, బోధించిరి. ప్రజలందరంతట నిందితులను విరపునిపుష్కరములాలంకృతులగుగా లేని "కంజేమా తరం, గాంధీమహాత్మాకే" అని కేకలు చెట్టిరి. పోలీసులంతట నిందితులను జైరసాలకు దీసికొనివెల్లిరి అని నెల్లూరుమండలకాంక్షినుసంఘ కార్యదర్శి మారు ఎన్ని తంతివార్తను బునెను.

దోకిపర్తి గ్రామములో 25 వ తేదీని, పాంచాల పరాభవ (పంజాబుగర్భల) అను నాటకమును రెడ్డిమునకులు ప్రదర్శింప నుద్దేశులై యుండ పోలీసు సబ్ యస్ పెక్టరుగారు యిద్దరు కానిస్టేబులుతో వచ్చి అరెస్టు చేసెదమని బెదిరించి నాటకం ఆడవలదని చెప్పినుటలను ఆపివేసినటులును ఒక విజ్ఞాపకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

పల్లెముదాగ్రామములో 29 వ తేదీని తాతిసేని శ్రీరాములు గారయ్యభక్తిక్రింది నొకసభ జరిగె ననియు, అపుడు సామాజికం జానకిరామయ్యగారు స్వదేశీవ్రతశిక్ష మద్యపాననిషేధము, కిలాభకు నాయకుల నిష్పంఖమున్నగు విషయముల గూర్చి యుపన్యసించిరి యొకవిలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు.

అమృతమునకు

చిప్పలమాది కొనలు గలిగిజ్జీయు, 100 పాసుల బరువుగలదియు, 5 నిడివి X 1 1/2 డ్రెయమిటరు గలదియు 200 డెల్ డెడ్లీలు డ్రమ్ములు మావద్ద అమృతమునకు తయరగా గలవు. (8284 J. C. Tosh Ltd., 24, Strand Road, Calcutta

క్షయ రోగము

ప్రచురణసంఘము

ఈ రోగము వచ్చుటకు ఈ రిగమున చెప్పిన జాడలన్నియును ప్రసిద్ధములు:-

1. నీరముగావచ్చుట తోచుట. సాధారణముగా చేత్రాడిన పని చేసేటప్పుడు త్వరగా అలసిపోవుట. 2. కారణ మేమిచ్చి కనపడకయే చిక్కిపోవుట. 3. తరుచుగా నొయ్యి చేయుచుండుట. 4. ఎంతకొంచెముగా నయినను మూడునెలలకు పయిగాడగ్గి ఉండవలయు. 5. దగ్గినపుడు నెత్తురుపడుట. 6. కారణములేకయే బహుకాలము అతీరికగానుండుట. 7. ఎంతకొంచెముగా ప్రయాణమైనను ఊరి. తిరుగకపోవుట. 8. బహుకాలము పక్కనోపి యయినను కొమ్మునోపి యయినను కలిగి యుండుట. 9. ఒంటిలో నెత్తురులేకపోవుట. 10. సాయంకాలము లదు దిగు వెచ్చగానుండుట. ఇవలన్నియును వచ్చుటకు కారణము.

యువకత్తికి చిన్నము లేకమును గలవారు వెంటనే దైవ్యునియొక్క పుష్పాన్ని వేసు. ముఖముగా వారి యింటిలో గాని పొయ్యిలోనుండి వచ్చిన గాలిని తీసివేయు. తనయినా ఉన్నప్పుడు, వారు యింట్లోనుండి వెళ్ళుచున్నప్పుడు, దగ్గరనుండి వెళ్ళుచున్నప్పుడు కనబడే అక్షయమని నన మనకొనరాదు. ఏదేమైనను మేడపొదిగ్రంథలుగాని గంజలొనగ్రంథలుగాని పొయ్యి నోపివేయవలెను. ఉన్నప్పుడు, లేక, దాని ఎదురుగానాని: పొయ్యిలోగాని వెన్న పూసలోగాని వాపును నొక్కియును ఉన్నప్పుడు, లేక అది దగ్గరనున్న పక్షపండును, లేక, దాని పొయ్యిలోనున్నదాని నొక్కిగా ఉండి వికారములు కలుగజేయుచున్నప్పుడు, అది క్రమక్రమముగా చిక్కిపోవుచున్న పక్షపండును, మిగతా ఆవిష్టమైన తత్తావే దైవ్యుని చూసి వికల్పమయినది.

క్షయరోగము రాకుండా ఉండటము ఏమిచేయవలెనంటే

1. సాధ్యమయినంతవఱకు బలముగాను ఆరోగ్యముగాను ఉండుము.
2. సాధ్యమయినంతవఱకు నీవు బయటిగా తిలకించుచుండి మియింటిలోని గురులన్నిటిలోను బాగా గాలిపాడెట్లు చేయవలెను.
3. ఇంటిలో పొడిశేలపు తడిగుడ్డతో ఉడ్డించుకొనవలెను.
4. మితముతప్పి అన్నపానములను పుష్కలముగా తీసు. మిగతా కష్టపడరాదు. నీకు విసుగును చీకమును ఆరేపాటును కలుగజేయరాదు.
5. మియింటిలోని క్షయము గంజివేయవలెను.
6. దినదినము స్నానముచేయవలెను. చిన్నశ్లో స్నానముచేయవలెను ఎక్కువవలెను.
7. దాగాగారి బాధక సాధ్యమయినంతవఱకు పోవవలెను.
8. చాలాజబ్బు పండితలను అతీ బహుమతిపెట్టును బయట విశేషముగా తిరుగరాదు. అలాగా ఇన్ ఫ్లూఎన్జా, ట్యుబర్క్యులోసిస్ అనేవివజ్రము, పొంగు, కత్తువాయి, దగ్గరి రోగము మొదలయినరోగములు కట్టికట్టవారి దుడిచేటప్పుడు బయట విశేషముగా తిరుగవలెను.
9. సాధ్యమయినంతవఱకు పేటెంటు (Patent) మందులను వాడవలెను.
10. ముదిరిన తీయరొగము గలవారిలో కలిగి బిక్కినట్లు చే నిద్రపోవలెను. లేక వారిలో ఒక్కగదిలోనే నిద్రపోవలెను.
11. కష్టపడకపోవలెను వచ్చియుండినవాడు ఉండి పోయిన పనిని గదిలోను నిద్రపోవలెను.
12. తీయరొగము వాడి యుండిన రోగము, చివరికాతల, కంచములు, పళ్లెములు మొదలయిన వాటిని మెరుపు పుల్లముచేయించుకొంటేనేగాని అటు చుట్టూ వాడవలెను.
13. రాత్రులందు చాలానేపు మేలకొని చూడవలెను. నీకు చాలినికాని నిద్రపోము.
14. శుభ్రముగా కడుగు పోషణతో నీవు దాగవలెను.
15. అతి మిక్కిలి శుభ్రముగానుండుము.
16. కష్టపడమును పప్పు తోమకొనుము.
17. నీ చేతికట్టన గొడ్డను శుభ్రముగా మునుకొనుము.
18. భోజనము చేయవలెను ముందుగా చేతులను కడుగుకొనుము.
19. మిగతా రోగముల పోవుచున్నను, నీ పిప్పలను చేతికట్టన నడవలో ఉంచవలెను.

నీకి ఈజబ్బు వచ్చుచున్నప్పుడు అది ఇతరులకు రాకుండా ఉండటము ఏమిచేయవలెనంటే:-

1. నీవుంటే ఒకచుట్టిపాల్లో ఉమ్మివేయుము. దానిలో సాధ్యమయినంతవఱకు, లేక, లయసాల్ (Phenyl or Iodo) అనే పదార్థమును కలుపుము.
2. సాయంకాలమునకు ఆపాల్లోని ఉమ్మిని భూములో పోసి ఆపాల్లను ఉడకు నీళ్లలో దాగాకడుగుము.
3. నీ తిరుమలలో ఉమ్మివేసికొనవలెను. ఎందుకంటే, దానిలో ఉమ్మివేసినట్లే, ఆ ఉమ్మి దానిలో ఎండిపోయి యుండును. అందుకల్ల ఇతరులును బయటికితీసి పుడు దానిలో పురుగులు బయట వ్యాపించుతవి.
4. నీవు బయట

నూతన భారత ప్రభుత్వము

షిరోలుగారికి ఓడ్యయరుగారి ప్రత్యుత్తరము

లండనునగరమున విక్టోరియా లీగునందు సర్ వెలంట్టె ను షిరోలుగారు అక్టోబరు 10 వ తేదీన నూతనభారత ప్రభుత్వమును గూర్చి యుపన్యసించి, లే ప్రభువుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి భారతదేశమును గురించి షిరోలుగారి కంటే నీతరు లెక్కువ దెలిసినవారలు లేరని నుడివిరి.

షిరోలుగారు తాము గతకాల కాలమునందు భారతదేశమున నుండినను చెప్పిరి. రాజకీయ సంస్కరణల గాంచిరి. ఈ క్రొత్త ప్రభుత్వము భారతదేశమును గురించి మనము దృఢములను ఆదర్శములను అనుసరించుచున్నామి. భారతీయులను స్వయముగ పరిపాలించుకొని క్రిగలవారిని జేయుటయే మన యా దర్శము. భారతీయులు కావలెనని కోరగా నీ క్రొత్త ప్రభుత్వ మియ బడెను ఇందులకు భారతకాలము అతివాదుల నోరు కట్టువడెను మనమునుకొనుదానికంటే భారతదేశము మహా సంక్రామమునందు బాట నెత్తున సహాయము జేసెను. పైకిక సహాయముగాక చాలా భవనసహాయముగాడ నొకచ్చెను. సంగ్రామానంతర మిదినుకనుండియు మన స్వపరిపాలనకొరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రారంభించెను. సంస్కరింపబడిన శాసనములలో పరిశీలించుచుండగా నేను చూచితిని. ప్రతిపాలములందు, క్రమాభివృద్ధిని వాంఛించు వారలు జయుచుండిరి. ఈ సంస్కరణలకు నొక గొప్పలాభము జేసారనిది. ఇదివరకు భారతరాజకీయ జీవమునకు విముఖులగు వాంఛయులు గాజీయులందు పాగ్లానగడిరి. ప్రస్తుతభారతదేశమును కష్టత్యము కలదు. దీనినొక పక్షమువారి ప్రయత్నమే యారోపించుటమంచిదిగాదు మాపలాతిరుగ బాటువల నెన్నికష్టములను వచ్చినను తుదకు మంచిలాభ మే వచ్చును. ఈ సమయమున మిత్రవాదులు మనపక్షమున గలరు. అందుచే ప్రతిది మంచికొరకే వచ్చునని నానమ్మకమని నుడివిరి.

ప్రజాయత్త ప్రభుత్వముగారు

సర్ మైకేలు ఓడ్యయరు గారిట్లు చెప్పిరి క్రొత్తయధికారమును వహించిన భారత విద్యాధికులు నూటికి 1 నియొక్క అభిప్రాయములే లేయిబడదు. ప్రజలలోనూటికి 91 మంది మాతృభాషయందుగాడ జరుపురాదు. ఎక్కువ అభివృద్ధి పొందిన దనుకొను బొంబయిపట్టణమున అభ్యర్థులను వోటరులకు భాష్యుల చే దెలుపవలసి వచ్చెను. ఒక అభ్యర్థిని సీసానూపమును ఇంకొకనిని గుప్రముగాను, ఏమగగాను భాష్యులలోదెలిపి వోటరుల నుండి సమ్మతుల బుచ్చుకొనవలసి వచ్చెను. ఇందుచే ప్రస్తుతము ప్రజాయత్త ప్రభుత్వము లేదని తెలియగలదు. అక్కణ్ణాక్షిక్తి యల్పసంఖ్యకులకు విద్యావంతులలో ఒక ప్రజలయందుగలదు. చాల నల్లసంఖ్యకుల భాషములను తెలియబడదు సంస్కరణలనుండి నిశేషము లాభముకొరకెదురుజూడవలెను. సర్ వెలంట్టెను షిరోలుగారు నుడివెట్టుల నంతయు మంచికొరకే సంభవించునను నది నేనుకమ్మను భవిష్యత్తును జూచినయెడల నాకు నేరువిధముగ గన్పించుచున్నది. ప్రస్తుతము కార్యవరులు గావలయును వారు దొరకుటలేదు. క్రొత్తపరిపాలననునందు ప్రభుత్వము చాల బలహీనమయినది. ముఖ్యముగా న్యాయశాఖయందల్లున్నది. క్రొత్తసభలు నైస్యమును తగ్గింప వలయు నని గోరెను. అట్లు చేయుటవలన మల బారు లో నైస్యము టికి పోవునపుడు చేతరుమాలను వాడితే, దాని ఉంచుకొనే జేటు భుభముగా కడగదగినదయి యుండవలెను. 5. నీవు ఇంటిలోనున్నప్పుడు నీకమ్మిని తుడిచినేయుటకు ప్రావేళికలను నాడుకొనుము. అప్పుడు వాటిని సులభముగా కాల్చినేయవచ్చును. లేక, వాటిని ఉడుకునీళ్లలో ఉడకజెట్టి కడవచ్చును. నీవు ఎన్నడును నీయింటిలోని నేలమీద ఉమ్మివేయరాదు. 6. నీముఖమును శుభ్రముగా చేడము చేసి ఉంచుకొనుము. 7. పిల్లల నోటిమీద ముద్దు పెట్టుకొనకుము. 8. నీవు వాకుకొనేగదియును పక్కయును ప్రత్యేకముగా నుండవలెను. 9. నీవువాడుకొనే గదిలెలును పానపాల్లెలును పళ్లెములును ప్రత్యేకముగా ఉంచుకొనవలెను. 10. నీవు మాట్లాడటపుడుగాని, దగ్గటపుడుగాని తుమ్మటపుడుగాని ఒక కాగితమునయినను నేతిరుమలునైనను నీనోటియెదుట నుంచుకొనుము.

నీగదిలోనికి స్వచ్ఛమునగాలియును సూర్యుని వెలుగును భారాళముగా వచ్చునట్లు చేసికొనుము.

నూటికి రెండువంతున నిద్దురుచేసిన లయసాల్ (lysc) విషపురుగులను నాశనముచేయుటకు దివ్యమయిన. విరుగుడయి యున్నది.

కొంతతక్కువచేయబడెను. సెప్టెంబరు నెలలో మలబారునందు కావలసిన్ని పటాలములు లేకని పిర్యానుకచ్చెను. తిరుగబాటు సంఘములు పోయినను కారణమున నిష్పంధరాసనముల తీసివేయవలెనని ఈ సభలు నిర్ణయించెనని చెప్పిరి.

కాక్కిలేలు ప్రభువుసంస్కరణలు తాపనుకొనిన పరిణామమును జూడలేదని చెప్పిరి. కాని ఆని వారియధీనమున లేదు. అంగ్లభారతజాతుల పరస్పరసహాయమునై భాగ్యదేశభావిదశ యాధారపడియున్నదని నుడివిరి.

నేరస్థులు చెరసాలనుండి తప్పించుకొని ప్రయత్నించుట

లాహోరు నవ.బరు 1:-ప బాటు ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఆదివారము నాడు సాయంత్రం 6 గంటలు కాగానే కేంద్రకారాగృహము లను విశుల సమభిమంతుల డిన నేకములు కొందరు బయటికిలుపును శస్త్రము చేసి తప్పించుకొనుటకు యత్నించుచిరి. నీరి నాయకులు కొందరు తీత ణమే ఆఫీసు నందలి టెలిఫోనును ధ్వంసము చేసిరి. ఈ వాదకును కొట్టిరి. అంతట తుపాకులను కాల్చి, నేకములను లాపలికి తీసిమీనే యవలసినవచ్చెను. ముగ్గురు మృతిచొందిరి. ఇద్దరికి కర్రదెబ్బలు లభిరి తముగా తగిలెను. కొలదిమంది వాదకులు చిన్ని దెబ్బలెగిలెను. అరగంటలో శాంతి క్రమములు వెలకొట్టుబడెను. పోలీసువారు దీనిని గురించి విచారించుచున్నారు. తుపాకుగండ్లదెబ్బలు తగిలిన వారందరు సులభముగా గుర్తింపబడిరి.

బెంగళూరుకా ప్రభుత్వముల కళాకాలగతి పదివర్సలందు లండెట్లు పనిచే రాచుండినదో బుచారించి ఇకమిడట ఆకళాశాల ఏమార్గమున ద్రొక్కవలయునో కనుగని, నిర్ధారముచేయుటకు గవర్నరు-జనరలు గారికొక కమిటీని నియమించిరి. అంగ్లదేశమందలి కేంద్రీడ్డి విశ్వవిద్యాలయ నుందలి సేనాయనకా ప్రజ్ఞాను సర్ విలియంపోపు కే. బి. ఇ. యఫ్. హెచ్. యస్. గా రాకమిటికి ఆధ్యక్షులు- ఇతరసభ్యులచేరు వాయచేయవలసిన పనులను గురించినవివరములు త్వరలో ప్రకటింపబడెను.

కొండెరం గ్రామంలో (పితాపురం డివిజన్) జిల్లా సంఘమువారి సంసంగి నరు 25-0-0 లు, గ్రామస్తులిచ్చిన నరు 60-0-0లతోను రాటములు దూది కొనబడెను. నూతన బాగుగా జరుగుచున్నది. 28-10-21 తారీఖున గ్రామములో జరిగిన సభలో కరాచీ తీర్మానమును గూర్చి ఉపన్యాసములు జరిగి తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

నందిగామతాలూకా జగ్గయ్యపేట గ్రామమును అది వారము యందయమున (వి పా వ లి) స్వరాజ్యభజనస. ఘము వారు బయలుదేరి యింటింటికి వెళ్లి విదేశవస్తువులను అడిగి తీసుకొనిరి. సాయంత్రము 4 గం. నుండి బహుశంకసభ 2.0.35. మ-రా-రా- గోనుగుట్ట వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు, ములుగు సుబ్రహ్మణ్యంగారు, యాశ్వరీ ప్రగడ భగవాన్ భారతపుగారు, సాధు రామకృష్ణయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. విదేశవస్తుదహనము 4 గం- నుంచి 6 గం- వరకును రాత్రి 8 గం. నుండి 11 గం- వరకు జరిగెను.

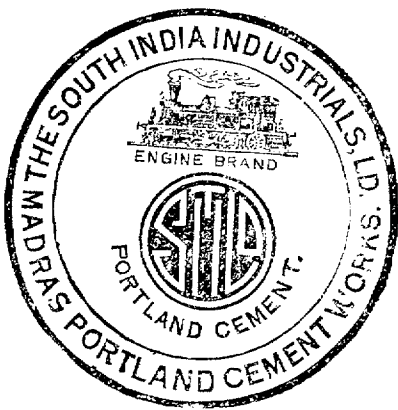
మైసూరువార్తలు:- 29, 30-10-1921 సం॥ తేదీలను మైసూరు సవిద్యాపాఠశాలాధికముందు రెండువార్షికసభలు జరిగినవి. సంపదభువదయ యనుకర్నాటక దివ్యప్రతికా సంపాదకులకు మ॥ యం. నేకటకృష్ణయ్యగారు సభాధికత్యమునువహించిరి. మంచిలపట్టణమునందలి ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో పాఠ్యాధ్యయలగు కొండిపర్తి వీరభద్రాచార్యులుగారు మొదటికోజూన జాతీయ విద్యునుగూర్చి ముచ్చటించిలేరువారే ఆదినమునను ముగ్గు చదివినమునను రాజమహేంద్రవరమునను గానాల రామమూర్తిగారు స్వదేశీ గూర్చి విక్కిలి గంభీరముగా సభాస్యసించిరి. సభ్యులలో చాలమంది విదేశవస్తువులను విదేశస్వదేశవస్తువుల ధరించుటకు నిశ్చయించిరి.

గుడివాడతాలూకా గురజగ్రామములో, మహారాజశ్రీ ఉప్పలపాటి బ్రహ్మయ్యగారు ఉచితముగా నేతనేర్పుటకు తమమేడలో సాలిమేస్తర్లను నియోగించిరి. దీనియేర్పాట్లను చేసి నారు. కాంగ్రెసుతీర్మానము ననుసరించి పాఠశాలలను బహిష్కరించిన ఒకసూక్తులునైనను ఒక యఫ్. ఏ. విద్యార్థులకు ఇంకను నలుగురు యువకులను ప్రస్తుతము శాంత నేర్పుకొనుచున్నారు. బుద్ధిశాలకు నేత అతిసులభముగా మహానుభావులుగా మానములలో సాంతముగా నలవడగలదు, గాన విద్యార్థులలో కాదలచినవారు త్వరలో దరఖాస్తులు పంపుకొనినయెడల చేరుకొనబడుదు రని గురజాశ్రీకుల లొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులు త్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లు కట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననగా:-

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలవస్తువులతో చేయబడుచున్నది.
 2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
 3. అనేకరకముల చేయక, ఒక్కటేరకము ఎంతబాగుగా చేయవచ్చునో అంతబాగుగా చేయబడుచున్నది.
- వైదొలిన కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటులో యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.
- సిమెంటు తీయనప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొననయెడల కట్టడములందు ఓటాపములు కలుగ జేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసంజేహములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వరుక్కు

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టె 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

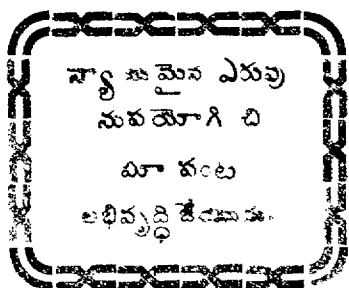
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83

మా ప్రత్యేక పు ఫర్టిలైజరులను

వడ్డు, చెఱుకు, జొన్నలు,
తొంకాయ, పొగాకు
మొదలగు కంటిలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేవలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేకల ఎలుపు
ఎముకల పొడి
మొలగు వాటికూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు ధరలకు ఈ క్రింది చిరునామానుండి వ్రాసి తెలుసుకొనుట:-

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

ట్రీచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

ఈ కంపెనీ మహారాష్ట్ర చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా ఎస్. డి. కృష్ణచయ్యంగారి, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రారావు, పోర్టు, నామకల్. టి. ఆర్. రామచంద్రన్, శ్రీపెరంబుదూరు, చెంగల్పట్టుజిల్లా. ఆర్. పిల్లలోకానూరి తిరుచిరపల్లి, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, సవాస్తిగానూరి, తిరువల్లూరు. 301.

మేలగు పాంటెక్ కలములు (1514)

బ్రాహ్మణులు 8.0-0	నెలకట్టుకు 205 2-8.0
కృష్ణులు 4.8-0	" 200 2-0.0
కాకతీయ 7.0-0	జాగ్రత్త 2-8.0
తెండి క్షిప్ర 0-18-0	సాదా క్షిప్ర 0-2.0

గిరి ప్రదర్శన, ప్లేవనర్, ట్రెస్టి శేను, మదరాసు.

నిర్వహణకు తయారుచేయబడిన కృత్రిమ బొవధములు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీస్ వారకును.
తెలుగు భాషయందు గాని, ఇంగ్లీషు భాషయందు గాని
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హాంస్ రోడ్, మాంటురోడ్ - మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత
డ. గోపాలాచార్యగారి

అమృతమలరత్నం

శరణున కండ్లను సర్వనా కాపాడును
అన్నివిధ శిరోరోగములను బోగొట్టును
పాస్యనొప్పులను దూరము జేయును
కణతనొప్పులను నిర్మూలముజేయును
ఏననరోగముల రానివ్వదు
మెదడుకు బలము కలుగజేయును (బు)
కర్మరోగములను నశింపజేయును
కండ్లకు చలనజేయును
అపస్మారముల దూరముజేయును
తలనరములకు బలమునిచ్చును
నేత్రరోగములకు హితము
యూగ్మలను బోగొట్టును
తలచుండును బోనణమను
వెంట్రుకలను నెరయకుండజేయును
నెగిన వెంట్రుకలను నలుపుజేయును
యోచనచేయవారికి మిక్కిలి హితకరము
మాకుపోట్లను నిర్మూలము జేయును
విద్యాధులకు సర్వవాహితము
చర్మరోగులకు మంచిజేయును
తలమంటలను మాన్పును
అధికనిద్రను తగ్గించును
నిద్రలేమిని బోగొట్టును
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు వెలుగును.

వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.
ప్యాకింగు పోస్టేజీప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

పాల్వపు వెంకటాచల పండితుల
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావదమగు
శ్రీ కామయవార
కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వాస్త్రమగుణకారియగు విశ్వవక్తవను
వేదాకటి లేదని భారాగముగా చెప్పవచ్చును
పీఠిలో ఆశ్చర్యకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు
గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కడును సంజేహములేక
సేవించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 8 నుండి 5 వ
రకు తొంటాలములో గాని లేక కట్టి లోడి
లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన
పిల్లల మందము అశీర్షము మలబద్ధము చిలి
వ్వరము వ్యర్థము మలేరియావ్యర్థము కీరము
సారము దర్శన, పడికిము వరముల బోట్టి చల

హీనత ఇంపు ఎంబా డేరు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక	
వ్యాధులను డగ్గరను రానివ్వదు. బుచ్చిలింగ్ చేరే వీరము	
నిందిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును విశేషించి ముచ్చున కల	
దిన గురుస్త్రాట వ్యాపూర్ణము అపాధ్యాయము విద్యావ్యూహ	
భూవాస్త్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను సేవించి గుణములు పొగ	
డు చున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-కి వెల రు 0.4-0	
ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్టేజీ 0.4-0 ఒకేసారి	
6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజీతో	రు 1-8-0
12 సీసాలు	2-18-0
25 సీసాలు	5-3-0

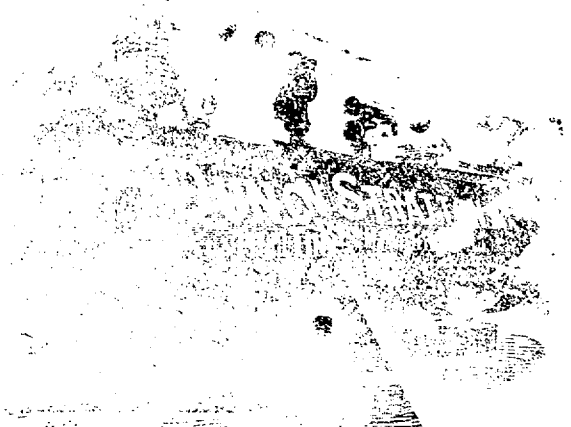
అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ శీతారాఘవ వైద్యశాల
(301-594) మై సూ రు.
తంజి చిరునామా - పండిట్ మైసూరు.

DUNCAN STRATTON & Co.

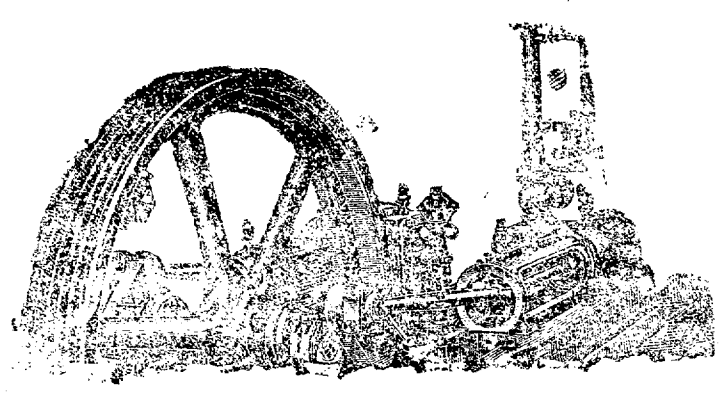
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

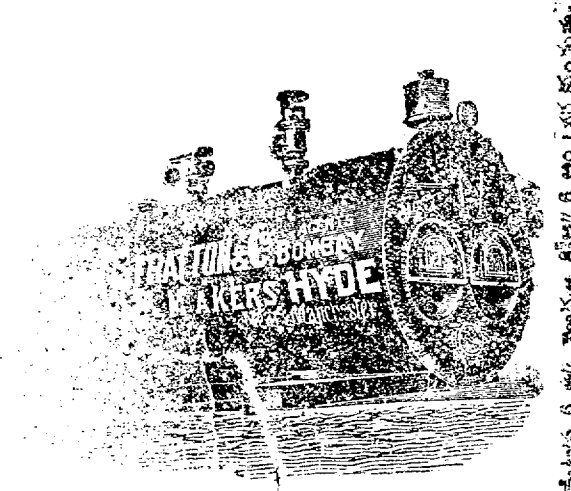
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

చొదవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం
వరకు యిమందును.
స్టీమ్బోయింగు ప్రెసురు
80 పౌండుల మొదలు
160 పౌండుల వరకు వుండును.

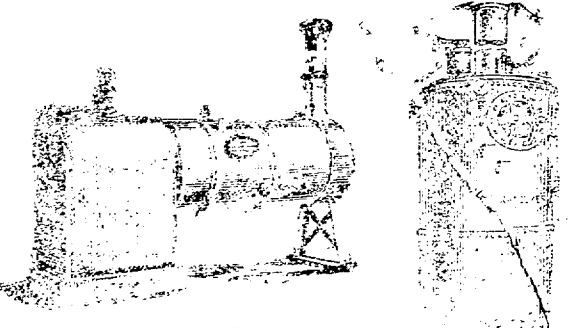

స్ట్రాటన్ స్టీల్ కార్నిష్ బాయిల్లు.

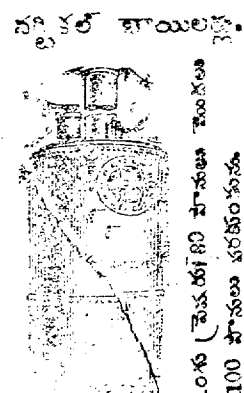

స్ట్రాటన్ స్టీల్ లంకామెరు బాయిల్లు.
చొదవు 24 అ. మొదలు 62 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 10 అ. వరకు వుండును.
స్టీమ్బోయింగు ప్రెసురు 80 పౌండుల మొదలు 160 పౌండుల వరకు వుండును.

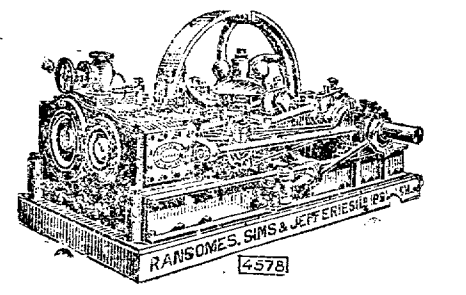
బోకో మల్టిట్యూబుల్ బాయిల్లు.
స్టీమ్బోయింగు ప్రెసురు 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు వుండును.

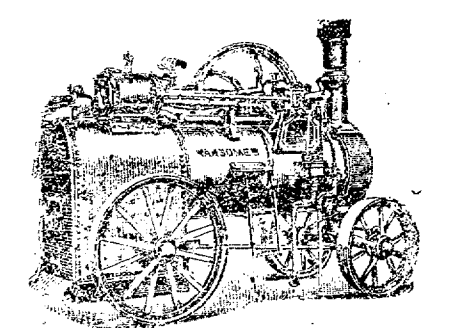
వర్టికల్ బాయిల్లు.
స్టీమ్బోయింగు ప్రెసురు 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌండుల వరకు వుండును.

ఈ క్రింద తెలుపుబడిన వాటిని
సప్లయి చేయుదుము.
దూది జన్సింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
దూది ప్రెస్సింగు మెషినరీ
దూది స్పిన్సింగు మెషినరీ
దూది పిన్సింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిల్లు
కోల్ ల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషినరీ
నూనె మిల్లు మెషినరీ
మంచుగడ్డకేయు మెషినరీ
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరీలు
కాగితపు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరగక నూనె వరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ ట్రాక్టింగు (ప్లాన్టు) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్సుసాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కట్టింగులు, వెల్డెస్టులు
కాట్ బరన్ అండ్ కాస్టు విరగ్ ఫుల్లింగు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

స్ట్రాట్ బైస్టెడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజనులు.
(కాకటసాపు మొనముంది పోల్ తీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజనులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజనులు.

బోర్న్ ల స్టీము ఎంజనులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము ప్రెసురు 120 పౌండుల గలవి.
కాంపౌండు — హెన్రీ, లో ప్రెసుర్ సిలిండరు.
స్టీము ప్రెసురు 150 పౌండుల గలవి.

విదేశములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాల్స్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేసల్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమతాంజనము అన్న నొప్పులకు దివ్యమృతము.
దగ్గు, శైత్యము, పడికము, రొమ్ముపడికము, తలనెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెజుకులు, బిళ్లలు వెయిలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని దబ్బితో సహా కల యు 0—10—0; డబ్బా 1—3 యు 8—12—0. పోస్టుఖర్చులు కలు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

